16 EYLÜL ÇARŞAMBA 1942 SAYI: 8786

Keseye kadın eli girerse, bereket gider

HABER

AKŞAM POSTASI

Küçük ilânlar
BÜYÜK İŞLER BAŞARIR
Haberin "küçük ilânlar,, sütununu okuyunuz!

HER YERDE 5 KURUŞTUR * POSTA KUTUSU: 214 — İSTANBUL ADRES: ANKARA CADDESİ VAKIT YURDU — İSTANBUL TELEFON: YAZI İŞLERİ: 23872 İDARE: 24370 * SENE: 12

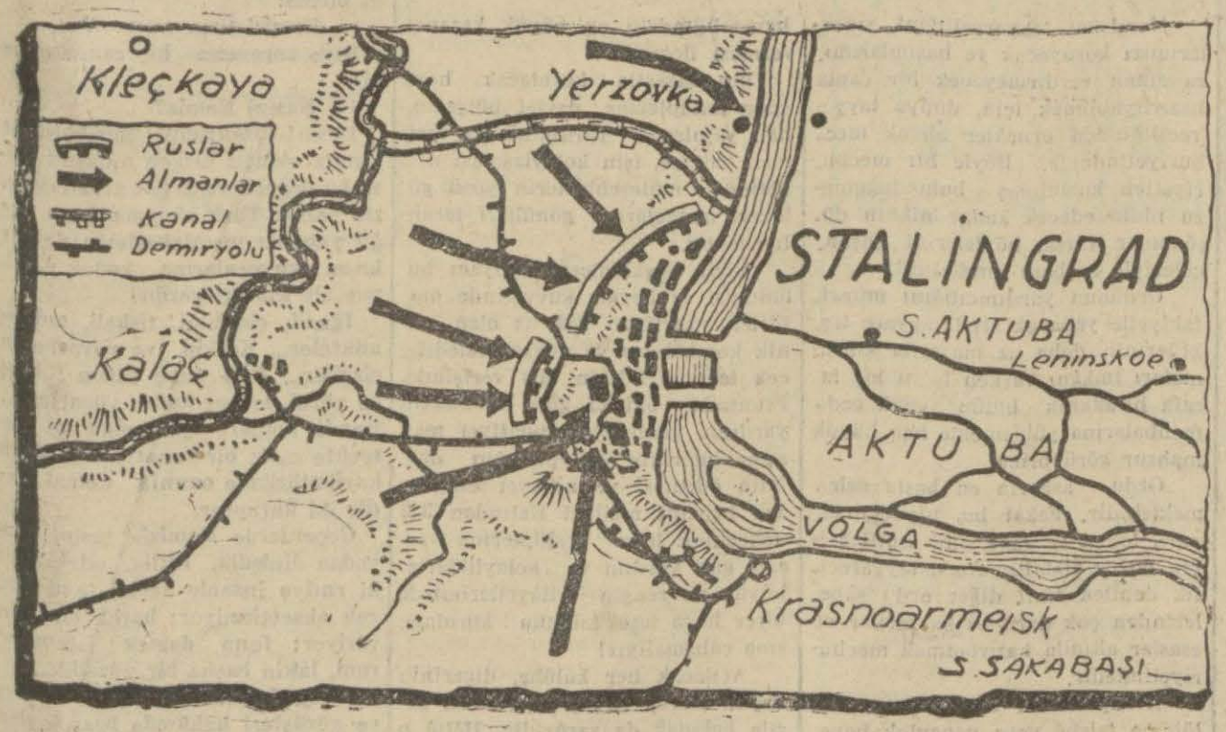

Almanlar üç noktadan Stalingrada girdiler

Şehir ikiye bölündü

En büyük gar Almanların elinde bulunuyor

Millî Şef

Mesleki ve Teknik Tedrisat Müsteşarlığına gelerek izahat aldılar

Ankara 16 (Hususi) — Cümhurreisimiz Millî Şef İsmet İnönü dün 16,30 da maarif vekâleti mesleki ve teknik tedrisat müsteşarlığına teşrif etmişler ve başvekil Şükrü Saraçoğlu, maarif vekili Hasan Âli Yücel ve müsteşarlık erkânı tarafından karşılanmışlardır

Cümhurreisimiz, Ankarada eski tayyare meydanında inşa edilecek yüksek sanat okulu ile Ankara bölge sanat okulu ve köy enstitüleri hakkında izahat almışlardır.

Müsteşarlıkta bir müddet meşgul olan Millî Şef Gazi Terbiye Enstitüsü sahasında yapılan motör usta okulu ile meslek öğretmen okulunu gezmişlerdir.

Vilki

İran Başvekilile uzun müddet görüştü

Tahran, 16 (A. A.) — Vilki dün İran başvekili ile uzun bir görüşme yapmıştır. Bu görüşme esnasında Amerika tarafından İrana yapılacak yardım meselesi ile İran hükûmetinin muhtelif meselelerde teknik bakımından kendileri ile istişarede bulunulacak Amerikan mütehassısları kullanılması işinin görüşülmüş olduğu tahmin edilmektedir.

Bu görüşmeden sonra Vilki, sınaî fabrikaları teftiş etmiştir.

Muharip Fransız tayyarecileri

Kıştan evvel Almanlara karşı Kızıl ordunun başında çarpışacaklar

Berlin: 16, (A.A.) — Yarı resmî bir kaynaktan bildiriliyor: Alınan malûmata göre Alman kuvvetleri üç noktadan Stalingrad şehrine girmişlerdir. Şehrin yarıdan fazlası Rusların elindedir. Ruslar, ümitsiz bir müdafaada bulunmaktadırlar.

Stalingradın zaptı kolay olmamıştır. Alman baş komutanlığı boş yere Alman kanı akıtmamak ve Alman askerlerini büyük zayiata uğratmamak kaygusile hareket etmiştir.

Volga nehri üzerindeki bütün köprüler yıkılmış, Rus mitralyözleri geri çekilmeğe kalkışacak olan Rus askerlerine ateş etmek üzere mevzi almıştır. Binaenaleyh Stalingradda bulunan Rus askerleri ya Alman veya kendi kurşunlarile ölmek şekillerinden birine maruzdurlar.

Alman Başkumandanlığı mahafilinden Stalingrad muharebesinin askeri hedefleri hakkında şu tamamlayıcı malûmat verilmiştir:

1 — Düşmanı Don ve Doneç havzalarındaki verimli topraklarla ham madde ve sanayi kaynaklarından mahrum etmek.

2 — Eğer Ruslar, Kafkasyadaki

(Devamı 3 üncüde)

Almanyada

Esir kamplarında 73000 İngiliz varmış !

Vişi, 16 (A. A.) — Berlinden bildirildiğine göre, Almanyada esir kamplarında bulunan İngilizlerin adedi, İngiliz hariciye nazırının dediği gibi 56.000 olmayıp 73.000 dir.

Şanghayda

Açlıktan geçen ay 3009 kişi öldü

Vişi, 16 (A. A.) — Şanghay şehrinde açlık hüküm sürmektedir. Yalnız Ağustos ayında 3000 kişi kırılmıştır. Bunların iki bini çocuktur.

Ekmeğe bakla karıştıranlar yakalandılar

On binlerce kilo bakla, fasulye unu müsadere edildi

Belediye iktisat müdürlüğüne karne kırpıntıları ekmek fişi diye sürülmüş!

(Yazısı 3 üncüde)

Polis karakolunda kanlı bir hâdise

Para çaldığından şüphe edilen bir polis komisere iki el ateş etti

Komiser kendini "Vuruldum!,, diye yere atarak kurtarabildi

Fakat, polis kaçarken düştü ve kendi tâbancasının kaza kurşununa kurban gitti

Dün Bakırköyde, Yenimahalledeki polis karakolunda kanlı bir vaka olmuş, bir polis memuru ölmüştür. Hâdise şöyle olmuştur:

Yenimahalle polis karakolu komiseri Şevket, birkaç gün evvel çekmecesine 200 lira para koymuş, fakat dün baktığı zaman paranın yerinde olmadığını görmüştür.

Karakola herhangi bir yabancı kimsenin giremiyeceğini düşünen komiser, parayı polislerden birisinin almış olacağını tahmin etmiş, en fazla da karakola tayin olunduğu bir ayı geçmiyen polis Ali Rızadan şüphelenmiş ve bu memura :

— Paralar kaybolmuş, haberin var mı? demiştir.

Ali Rıza böyle bir şeyden haberi olmadığını, hattâ çekmecede para olduğunu da bilmediğini söylemiştir. Bunun üzerine komiser başkomiser Hamdiyi malûmattar etmiş ve başkomiser gelince Ali Rızaya dışarı çıkmasını söylemiştir.

Ali Rıza dışarda kapıya yaslanarak içerde neler konuşulduğunu dinlemiş ve kendisinden şüphe edildiğini duyunca tabancasını çekmiş içeriye dalmıştır.

Başkomiser, komiser şaşırmışlar ve:

— Dur, ne yapıyorsun! diye bağırmışlarsa da Ali Rıza silâhı Şevkete tevcih etmiş ve bir kurşun sıkmıştır. Komiser iğilmiş kurşun boşa gitmiştir. Ali Rıza ikinci kurşunu da sıkmış, Şevket bunu da çevik bir hareketle kaçırtmış ve kurtuluş yolu kalmadığını görünce:

— Ah vuruldum! diye bağırarak kendisini yere atmıştır.

Ali Rıza Şevketin hakikaten vurulduğunu ve öldüğünü sanarak kaçmak üzere dönmüş, fakat kapıdan dışarı atlayınca, ayağı eşiğe takılarak düşmüş, bu sırada elindeki silâh patlamıştır. Çıkan kurşun Ali Rızanın başına isabet etmiş, beynini parçalayarak kendisini derhal öldürmüştür.

Vakaya müddeiumumilikçe el konulmuş, cesedin defnine ruhsat verilerek tahkikata başlanmıştır.

İtalya hükûmeti İngiltereye protesto gönderdi

Vişi, 16 (A. A.) — İtalyan hükûmeti, İsviçre hükûmeti vasıtasile, torpillenen hastane gemisi Arno için İngiliz hükûmetine bir protesto tevdi etmiştir.

Bir çok randevu evi kapatıldı

Elli küsur kadın yakalandı

Zabıta, son birkaç gün içinde altıya yakın randevu evi basarak kapatmış ve elli küsur yoldan çıkmış kadın yakalamıştır.

Bunlar bu sabah adliyeye getirilmiş ve hepsi de muayeneye sevkedilmiştir.

Röportajcılarla röportajlar

Arkadaşımız Kadri Kayabal ilk konuşmayı muharrir Kandemirle yaptı

Bugün beşinci sayfamızda

Tobruk şiddetle bombalandı

Almanlar

İki İngiliz kruvazörile dört muhrip batırdıklarını bildiriyorlar

Londra, 16 (A.A.) — Tobruk kalesine müttefik uçakları şiddetli bir akın yapmışlardır. Benzin sarnıçları ateşe verilmiş doklar tahrip edilmiştir.

Aynı zamanda Bingazi ve Sollum şehirleri de taarruza uğramışlardır.

Berlin 16 (Radyo) — 13.14 eylül gecesi İngilizlerin Tobruğa yapmak istedikleri baskın müdafaa servislerinin seri hareketleri sayesinde akim bırakılmıştır. Karaya çıkan düşman kısmen esir edilmiştir. 3 muhrip, bir kaç korvet ve birçok kayık batırılmıştır. İhraç yapan kuvvetleri himaye eden deniz birliklerinden 2 kruvazörle bir muhrip de batırılmıştır. 34 üsubay olmak üzere 576 esir ve birçok harp malzemesi alınmıştır.

İşkence ile öldürülen bir hizmetçi kız

Yıkanmadan mezara sokulmuş! Ceset mezardan çıkarıldı

Antakyadan bildiriliyor:

Emniyet müdürlüğü muamelât memurlarından Bahaeddin refikası Nezihe, iki sene evvel evine hizmetçi olarak aldığı 15 yaşındaki Emineye eza ve cefa yapmağa başlamış, dayak atarak vücudunu kızgın maşalarla dağlamıştır. Kızın saçları da yolunmaktan başında kurtlar türemiş ve kız, birkaç gün evvel ölmüştür. Alelâcele alınan defin ruhsatiyesile Emine yıkanmaksızın elbiselerile gömülmüştür. Hâdiseyi haber alan adliye makamları, cesedi mezardan çıkartmış, otopsi neticesinde henüz 17 yaşında olan kızın dayak ve işkence neticesinde öldüğü anlaşılmıştır. Nezihenin muhakemesine yakında başlanacaktır.

Alman büyük elçisi Berline gidiyor

Büyük elçi Fon Papen spor bayramının sona ermesi münasebetile söylediği bir nutukta dedi ki:

"Führerin direktifi üzerine Türk dostlarımıza, Almanyanın Türkiyeye karşı her türlü şerait içinde sulhü muhafaza edeceğini vaadettim,,

Yaz mevsimini geçirmek üzere bir müddettenberi şehrimizde bulunan Alman büyük elçisi Fon Papenin önümüzdeki hafta sonunda Berline gideceği ve ilkteşrin ortalarında vazifesi başına dönmüş olacağı haber verilmektedir.

Diğer taraftan İstanbuldaki Alman kolonisinin spor bayramının sona ermesi münasebetile sporculara mükâfatlar dağıtılırken büyük elçi Fon Papen uzun bir nutuk söylemiştir.

Büyük elçi bu nutkunda sporun ehemmiyet ve mânâsını izah etmiş ve sulh içinde yaşıyan Türkiyede misafir bulunan Almanların sulh zamanlarına mahsus bir müsabaka ile meşgulken bütün Alman milletinin vatanlarının varlığı

(Devamı 3 üncüde)

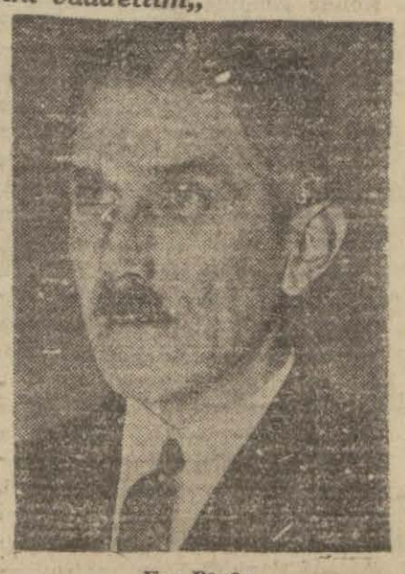

Fon Papen

Kendi Aramızda

Haşv-i kabih

Yazan: *Fazıl Ahmet AYKAÇ*

BİLMEM şimdi nasıl; fakat vaktiyle edebiyat derslerinde bir "Haşiv" bahsi vardı. Haşiv, fazla ve lüzumsuz demektir. Bir ibare içinde, mânâya faydası olmıyan sözlere bu adı verirdik. (Haşiv) de birkaç kısma ayrılırdı; yukarıda adını andığımız "Haşvi kabih" bunların en kötüsü idi. Çünkü yalnız ibareye lâzım olmıyan değil, aynı zamanda mânâyı da bozan kelimeye (Haşvi kabih) derdik. Ben şimdi bunun canlılarını görmeğe başladım; nerede mi?

Bütün Ada iskelelerinde!... Her gün rastlıyoruz; lâkin insan bir pazar günü, İstanbulun birinci sınıf yazlıklarından sayılan bu köşelerden birine gitmek talihsizliğine uğrarsa, gerçekten medeni haşvi kabihin ne demek olduğunu kolayca anlıyacaktır. İlk şaşılacak ve acınılacak şey şudur: vapurdan aklı başında bir kimseye yaraşır tarzda girip çıkmak için, biri çıkanlara, diğeri girenlere mahsus iki kapı yapılmıştır. Ve her yerde olduğu gibi bizde de bu vasıtadan usulü dairesinde istifade edilse, herkes, rahatça ve görgülü bir insana yaraşır surette girip çıkmağa muvaffak olacaktır. Lâkin...

Evet, işte işin hazin tarafı!.. Gerek yolcuların çoğu gerek memur efendilerin haylicesi ve nihayet oralarda bu gibi işleri düzenleyecek sandığımız bazı alâkalılar, meseleye hiç bağlı değil görünürler. Vapurdan çıkacakların yolu üstünde girecekler ve gireceklerin yerlerinde de işsizler ve saireden yapma bir miting toplanır. Sanki iskelenin parmaklıkları bir canbazhanedir. Yahut beden terbiyesi kurumunun Adalar şubesi! Her boyda çocuk, bunların üstün

(Devamı 3 üncüde)

İktisat vekili kömür vaziyetini anlattı

İstihlâki azaltacak yeni bazı tedbirler alınacak

Dün İktisat Vekili Sırrı Day'ın riyasetinde Halk Partisi binasında büyük bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda vâli muavini, belediye iktisat müdürü, kömür satış müessesesi umum müdürü, Devlet denizyolları umum müdürü, elektrik, tramvay idaresi umum müdürü, havagazı şirketi müdürü, Şirketi Hayriye umum müdürü, şilep sahipleri, şeker şirketi müdürü, İnhisarlar umum müdürü, fabrikalar ve sanayi müesseseler sahip ve müdürleri, Türk armatörler birliği mümessili hazır bulunmuşlardır.

İki buçuk saat süren toplantıdan sonra vekil, bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur.:

— Memleketin en mühim ihtiyaçlarından biri olan maden kömürü mevzuunda hükûmetçe maden kömürü istihsâlinin emniyet altına alınmasına ve ayni zamanda maden kömürünün yetişmediği mesafelerde kullanılacak linyit istihsalinin artırılmasına ve ileri senelerde istihsâli yüksellecek tedbirlere tevessül olunmaktadır. Ancak, bulunduğumuz şartlar içinde ve istihsal tempolara uymayan bir hızla istihlâkin artması muvacehesinde kömür sarfiyatını tertiplemek ve ihtiyaçları sıralamak zarureti de haliyle olmuş ve şimdiye kadar mümkün olan yapılmıştır.

En mühim istihlâk merkezlerimizden olan İstanbulun geniş sanayi ihtiyaçları kadar halk ihtiyaçlarını da ön pilânda tutulmaktadır. Bu sebeple bir taraftan maden v ekok kömürü ihtiyacı için tedbirler alınırken, diğer taraftan da vilâyetçe odun ve odun kömürü teminine çalışılmaktadır. İhtiyacı sıralamak mevzuunda bilvasıta veya doğrudan doğruya kömür sarfiyatını azaltacak bazı tedbirlerin de alınması zarureti karşısındayız.

Diğer memleketler bu tehdidi ağır tedbirleri çoktan almış bulunmaktadır.

İstihsalimizden bütün yurdun yakın ihtiyaçlarından tahsis edebileceğimiz kok kömürünün yarısını İstanbul halkına ayırmış bulunuyoruz.

60 bin ton maden kömürü de ayrıca yine ayni mevzua ayrılmaktadır. Buna rağmen kok kömürü yakmağı itiyat etmiş bulunanların yanında odun ve odun kömürü yakmağa alışmış hattâ yakın vasıtalarını buna göre tertiplemiş olanların dahi ısrarla kok kömürü istemekte olmaları hakiki ihtiyaç sahiplerini ayırd etmekte teşkilâtımızı müşkilâta uğratmakta ve hükûmetin bir çok fedakârlıklarla aldığı bu gibi faydalı tedbirlerin tam semere vermesini zorlaştırmaktadır.

Bu zorluklarla mücadele için ayrıca tedbirlere baş vurmağa mecbur olacağımızı görüyorum.

Millî Piyango

Dünkü çekilişinde büyük ikramiye Sivasa çıktı

Millî piyangonun 11 inci tertip ikinci çekilişi dün Ankarada 19 Mayıs stadında saat 15 de çekilmiş ve çekilişi kalabalık bir halk kütlesi takip etmiştir.

Bu çekilişte ikramiye kazanan numaraları aşağıya yazıyoruz.

25000 lira

250159

10000 lira kazananlar

349175 175091 133516

5000 lira kazananlar

273099 260754 21517 195753 57679

2000 lira kazananlar

361021 363972 264027 219454
13580 307999 219698 56946
254362 380679 189248 372747
212109 87901 307138 322538
175125 110469 90487 378993

1000 lira kazananlar

119446 225924 173445 381349
246137 381704 346055 336725
34436 264151 4582 328976
76689 15840 254904 205659
36319 172650 293734 353987
376550 100561 210932 9525
93951 30912 51403 252148
138255 226494 329820 14140
57740 191062 63096 109510
200897 224028 155522 155718
6738 219908 108502 262290
160805 1296 219178 154882
339732 361256 218771 18977
135832 15253 228583 347956
269258 82448 384674 299905

500 lira kazananlar

Son dört rakamı 5784, 4987, 9419 ile nihayetlenen biletler beşer yüz lira kazanmışlardır.

100 lira kazananlar

Son üç rakamı 801, 947 ile nihayetlenen biletler yüzer lira kazanmışlardır.

50 lira kazananlar

Son üç rakamı 848, 952 ile nihayetlenen biletler ellişer lira kazanmışlardır.

20 lira kazananlar

Son üç rakamı 098, 057 334, 830, 642 ile nihayetlenen biletler yirmişer lira kazanmışlardır.

10 lira kazananlar

Son iki rakamı 35 ve 51 ile nihayetlenen biletler onar lira kazanmıştır.

Amortiler

Sonları 0 ve 9 ile nihayetlenen biletler ikişer lira amorti kazanmışlardır.

İkramiyeler hangi şehirlere çıktı?

25000 lira büyük ikramiye kazanan 250159 numaralı bilet Sivasta satılmıştır.

10000 lira ikramiye kazanan biletlerden 175091 numaralı bilet İstanbulda, 333516 numaralı bilet Cebelibereketle, 349175 numaralı bilet Rizede satılmıştır.

5000 lira ikramiye kazanan biletlerden bir tanesi Boldan, bir tanesi Manisa, Yozgat, Diyarbakır ve Ankarada satılmıştır.

2000 lira ikramiye kazanan biletlerden 6 tanesi İstanbul, 2 tanesi Ankara, bir tanesi Erzurum, Adapazarı, Bursa, Denizli, Daday, Unye, Trabzon, Orhaniye, Zonguldak, Turgutlu, 2 tanesi de Kayseride satılmıştır.

1000 er lira ikramiye kazanan biletlerin 15 tanesi İstanbul, 4 tanesi Ankara, 4 tanesi İzmir, diğerleri de yurdumuzun muhtelif şehir ve kasabalarında satılmıştır.

Ziraat bankası tasarruf hesabı ikramiyesini kazananlar

Ankara, 15 (A.A.) — Türkiye Cümhuriyeti ziraat bankasının elli lira ve daha ziyade mevduatı bulunan tasarruf hesabı sahipleri arasında her üç ayda bir tevzi etmekte olduğu ikramiye kur'ası 15.9.1942 tarihinde banka merkezinde ikinci noter ile diğer alâkadarlar huzurunda çekilmiştir. Kendilerine ikramiye isabet edenlerden Boyabat'da Ayşe Torun bin, Uşak'ta Haydar Tomas beşyüz, Sındırgıda Mustafa İlhan 250, Adapazarında Ali Somay Antalyada Türkân akbaş, Bandırmada Hüsnü. İstanbulda Nizamettin Tanak, İzmirde Hüseyin Yılmazer, Kilis"te Ahmet Ekinci, Kırıkhanda Kemal Özkan, Kırklarelinde Fevzi Hızal Yüzer lira kazanmışlardır. Bunlardan başka muhtelif mahallerdeki doksan beş hesap sahibine de 20 lira ile 50 lira arasında ikramiyeler isabet etmiştir.

Şehirden memleketten

Memurlara ucuz erzak

Devlet çiftlikleri mahsullerinin az maaşlı memurlara ucuz verilmesi düşünülüyor

Ankaradan bildirildiğine göre devlet çiftliklerinde istihsal olunan fasulye, nohut, pirinç vesaire gibi belli başlı gıda maddelerinin maliyet fiyatı üzerinden büyük şehirlerde oturan devlet memurlarına ucuzca verilebilmesi imkânı araştırılmaktadır. Bu hususta tatbikata geçildiği takdirde bilhassa baremin küçük derecesinde bulunan maaş veya ücretli memurlar bundan istifade edeceklerdir.

Millî Müdafaa tahvilleri ilk günde Büyük bir rağbet gördü

Ankara, (A.A.) — 15 eylül sabahından itibaren tedavüle çıkarılan ve 30 eylülde sona erecek olan 40 milyonluk birinci tertip millî müdafaa istikrazı tahvillerinin satış vaziyeti etrafında alâkadar makam ve müesseselerden aldığımız malûmat ilk gün olmasına rağmen halkımızın bu tahvillere büyük bir alâka göstermiş olduğunu anlatmaktadır.

İlgili mahfiller, bu rağbetin vatandaşların millî müdafaa işlerinde ki fedakârlık hislerini ve halkımızın Cümhuriyet maliyesine karşı olan itimadını göstermekte olması bakımından büyük bir chemmiyeti haiz olduğunu bilhassa tebarüz ettirmektedirler.

Kadınlardan yol vergisi

Çalışan kadınların miktarı tesbit edildi

Ankaradan haber verildiğine göre, çalışan kadınlardan yol vergisi almak için yapılan tetkikler bitirilmek üzeredir.

Şimdiye kadar yapılan hazırlıklar sonunda devlet dairelerinde, resmi ve hususi fabrika ve imalâthanelerde çalışan kadınların miktarı tesbit edilmiştir. Tahmin edildiğine nazaran bu verginin alınmasına önümüzdeki mali yılbaşında başlanacaktır.

Hazırlanan bir kanun lâyihası önümüzdeki toplantısında görüşülmek üzere meclise sevkedilecektir.

Eyüpte parti ocak kongresi

C.H.P. Eyüp semt ocağı yıllık kongresi 19 eylül cumartesi günü akşamı saat 20 de Eyüp halkevi binasında yapılacağından azanın gelmesi rica edilmektedir.

Propagandanın havacılıktaki yeri

II (*)

Sivil teşekküller ordunun yardımcısı olmalıdır

Memleket tayyareciliğini, sınırlarımızı koruyacak ve hasımlarımıza aman verdirmeyecek bir çapta hazırlıyabilmek için, dünya tayyareciliğinden örnekler almak mecburiyetindeyiz. Böyle bir mecburiyetten kurtulmuş bulunduğumuzu iddia edecek kadar nikbin düşünenler varsa, böylelerini düşünceleriyle başbaşa bırakalım!.

Ordunun yardımcılığını muvaffakiyetle yapacak sivil tayyare teşkillerinin daha az masrafla kurulmaları imkânı varken bunu bir tarafa bırakarak bütün yükü ordu menbalarına yüklemekte ben büyük mahzur görüyorum.

Ordu, askerin en başta gelen mektebidir. Fakat bu, piyade, süvari, topçu ve tank gibi sınıflar için doğru olabilir.. Ama, tayyarecilik denilen sınıf diğer ordu şubelerinden çok daha başka şartlar ve esaslar altında hazırlanmak mecburiyetindedir.

Avrupada bir sivil tayyare kulübüne talebe veya uçuculuk havesinde bulunan genç, ilk tâlim ve terbiyesini, hattâ orta derecedeki tekemmül ve ondan biraz daha ilerideki akrubasi uçuşlarını bitirerek, ordoya intisabında doğrudan doğruya tayyareciliğe ve hattâ alayların "tekmil takımları„ adını verdikleri kontrol bölüklerinde çok kısa devreli bir denemeden sonra mensup bulundukları kıtalara geçerler.. Bu husus teknik malûmatın dışındaki pilotaj kısmını ihtiva eden taraflardır..

Bu suretle ordu, ilk, tekemmül ve akrobasi safhalarını, benzetişte fazla bir mübaleğa olmadan, ilk orta ve lise kısımlarını ikmâl etmiş, ordunun ihtiyacı olan daha ağır mesuliyetli uçuş vazifelerinde yetiştirmek üzere elemanını alır. Ve işte ordunun yükü bu suretle hafifleyince, malzeme iktisadî, mevadı muharrike temini, için kısa bir devre ile harbe girecek kıratta uçucular temin edilmiş olması, sivil tayyare teşkillerinin bir memleket havacılığındaki en büyük kazancı vermesi demektir.

Bu maksatla kurulacak hava spor kulüplerine, devlet bütçesinden yapılacak yardımlar da tezimam ederse, işin kolaylaşması nisbetinde müteşebbislerin yüzü gülecek, uçucuların gönülleri ferahlıyacaktır.

Sivil teşekküllerin ihtiyacı bulunduğu az beygir kuvvetinde motörler, sarfiyatı çok az olan teknik kombineler ve ucuza mâledilecek tayyareciklerin alış verişinde, Fransada olduğu gibi hükûmetin yardımı, gümrükten muafiyet malzeme tutarının yarı parasını devletin ödemesi ve nihayet sarfedilen benzini mâliyet fiatından 3.2 noksanına hava kulüplerine vermek gibi yardım ve kolaylıklarla, büyük ve zengin vilâyetlerimizde birer hava teşekkülünün kurulmasına çalışmalıyız!

Açılacak her kulübe, digerinin rakibi olarak değil, yardımcısı gözile bakmak da zarûrîdir. Hattâ o kadar ki, sivil kulüplere, uçuş monitörü vermek icap ederse, ordunun en güzidelerini ayırmak böylece kurulacak yuvaların yaşaması temin edilmelidir. !.

Sivil hava kulüplerinin teşkilini bir yük, bir gaile olarak görmemeliyiz. Bir spor kulübünün muayyen ihtiyaçları vardır ve bu ihtiyaçları kendi bütçelerile karşılıyamadıkları takdirde nasıl hükûmetin yardımına baş vururlar ve binnerice liralık masraflarını devlete ödetirlerse, kurulacak sivil tayyare teşekküllerini de, hava kulüplerini de, bu spor yurdlarından daha önde tutarak ve hattâ onların top peşinde koşan arzularına tahsis edilecek mikdarları kısarak, memleket müdafaasında canını veren bir spor sevgisine, istemeden, dinmeden vermek, yardım etmek, hem gençlik hesabına, hem memleket hesabına daha verimli bir teşebbüs olur.

Spor yurdları gibi, hava kulüplerinin açılması ile bu memleket çocuklarının, annelerinden aldıkları hızla yenilmez ve bükülmez bir varlık olmağa doğru dev adımlarla hamleye başladıklarını göreceğiz.

Belki bu güç; dünya buhranı önünde bu gibi teşebbüslerin birçok müşkilâtla karşılanacağı öne sürülebilir. Fakat böyle bir varlığın temellerini atmak, kuruluşlarını tasarlıyarak hazırlanmak yolunda bir mâni yoktur kanaatindeyiz.

Yalnız orduya yüklenerek her şeyimizi ondan istemek fazla şımarıkça bir hareket olur. Ona yardım etmek yolundaki bütün teşebbüslerimiz ise, o varlığa olan minnet borcumuzu ödemekle bir vesile olmalıdır.

A. ŞARKLI

(*) Birinci yazı 7 Eylül 1942 de çıkmıştı.

Üzüm ve incir piyasaları açılıyor

İzmirden bildirildiğine göre cuma günü üzüm ve incir piyasaları açılacaktır. İngiliz ticaret birliğine 12,500 ton kuru üzüm satılmış, anlaşma imzalanmıştır. Fiyatlar, geçen seneki fiyatların ayni olup muhtelif numaralara göre 58-72 kuruştur.

9 numara incir fiyatı 135 kuruş olarak tesbit edilmiştir. Fiyatları ticaret vekâleti tasdik edecektir.

İzmirde zeytinyağı fiyatları 3,5, 4,5 asitli yağ toptan 120 kuruştur. 1,5 asitli yağ piyasada görülmemektedir. Depolarda 600 ton yağ bulunduğu da tesbit edilmiştir.

İzmirde koyun ve dana eti fiyatları, kiloda 10 kuruş yükselmiştir. Koyun 140, dana 110 kuruştur.

Hâdiseler tarihi

Lâfı güzel uzatmak nedir ?..

GAZETE ve mecmualarla, memleketin günlük fikir hayatı ile bağlantısı olan herhangi birine:

— Ramizi tanır mısınız?

Diye sorarsam hiç zannetmem ki:

— Hangi Ramiz?

Desin! Maksadım karikatürist Ramiz olduğu hemen anlaşılır. Zira bu değerli ve artist arkadaşımız yalnız Türk okuyucularına değil yabancı memleketlerin de bir kısım okuyucularına kadar yayılmış bir şöhreti vardır.

İğneli, çimdikli, fiskeli, gıdıklı nükteler... Keskin ve yuvarlanan çizgiler... Hele genç kadın tipleri ve güzel, levent kadın vücutları... Ramiz bunları yaratmak ve çizmekte essiz bir sanatkârdır. Türk karikatüründe onunla Cemal Nadir iki kutuptur.

Geçenlerde Ramizin sesini radyodan dinledik. İddia edebilirim ki radyo insanın sesini tabii olarak aksettirmiyor; başka bir ton veriyor; fena demek istemiyorum, lâkin başka bir güzellik...

Radyoda Ramize sanat hayatı ve görüşleri hakkında bazı şeyler sordular; bunları sormadan evvel sanatkârın mahcup tabiatlı olduğunu da söylediler. Fakat konuşurken hiç de mahcup değildi; hattâ ümit edilmiyecek kadar güzel konuştu; güzel şeyler söyledi. Fakat dikkat ettiniz mi; soruların cevapları uzundu; hududu aşıyordu, sorulmıyan şeylerden de bahsediyordu. Bu da konuşmaya güzellik veriyordu. Anlaşılan Ramiz radyoda konuşmak imkânına kavuştuğu için memnundur; bu konuşmayı uzatmak istiyen bir hali vardı; her şeyden evvel temiz ruhlu, sanatkâr bir adama yakışan bir hal... Zaten sanatkârların pek çoğu mahcup, mütevazı insanlardır.

Ramiz lâfı güzel uzatıyordu; can sıkmıyordu. Lâfı gayet kötü uzatmak gibi güzel uzatmak da vardır; bundaki maksat konuşmanın ve buluşmanın zevkinden mümkün olduğu kadar fazla faydalanmaktır. En güzel misali de şudur:

Musâ Peygamber Sina dağında Tanrı ile karşılaşmış; mahcup ve şaşkın bir haldeymiş; Tanrı lâfı açmış olmak için sormuş:

— Ey Musâ, elindeki nedir?

— Sopamdır ki ona yollarda ve yokuşlarda dayanırım; üzüm görünce kendimi müdafaa ederim; ağaçlardan koyunlarıma yaprak silkerim. Yorulduğum zaman üçüncü bacağım olur ve dinlenirim..

Bu soruya "sopamdır„ demek kâfi idi; fakat Musa peygamber Tanrı ile konuşmak saadetini mümkün olduğu kadar uzatmak istiyordu. İşte lâfı güzel uzatmak buna derler.

Kadircan KAFLI

KÜÇÜK HABERLER

* Bulgarlarla ticaret ofisi umum müdürlüğü arasında varılan bir anlaşmaya göre kilosu 8 kuruş 10 paradan, Burgazda teslim, mahrukat ofisine 6 bin, tacirlere de 10 bin ton mangal kömürü verilecektir. Şehrimize gelen Bulgar ticaret heyeti, Ankaraya gitmiştir.

* Dördüncü Vakıf hanında borsa acenteliği yapan İsak adında biri, kendisine yardım eden Hüseyinle beraber döviz kaçakçılığı yaparken suç üstünde yakalanmıştır. İzakın yazıhanesinde 950 dolar bulunmuştur. Maznunlar, adliyeye verilmiştir.

* Elâzığda açılacak olan üniversite haftasına ait hazırlıklar bitirilmiştir. Önümüzdeki pazar günü, 11 profesörden mürekkep heyet rektörün başkanlığında Elâzığa gidecektir.

* İstanbulda yeni bir ticaret lisesi açılacaktır. Lise için Sultanahmettek ilkmektep binası alınacaktır. İlk mektep, başkabir binaya taşınacaktır. Liseye, bütün namzet talebeler alınacak ve ders yılbaşından itibaren tedrisata başlanacaktır.

* Dün bir altının 32,90 ve bir gram külçe altın 460 kuruştan satılmıştır.

Karısını öldüren adam mahkûm oldu

Bir müddet evvel Silivride, 19 yaşında Arif adında bir genç, ölüm hastalığında hasta düşünce, öldükten sonra çok sevdiği karısının başkası ile evlenmemesi için kadını mavzerle öldürmüştü.

İkinci ağır ceza mahkemesine sevkedilen Arif dün bitirilen muhakemesi sonunda 15 sene ağır hapse, 500 lira da ölüm tazminatı ödemeğe mahkûm edilmiştir.

Yazan: *Aleksander Vert* — 36 — Çeviren: *Muzaffer Esen*

Cumartesi 1 Haziran.

Dün akşam, "Alsas asması" nda yemek yerken hepimizde Parisin son günlerinde yaşamakta olduğumuz kanaati vardı; zira bir kaç saat içerisinde haziran, korkunç haziran, Hitlerin Fransızlara vaadettiği işgal haziranı başlıyacaktı. Bu haziranın ilk günü herhalde korkunç olacaktı. Fakat saat on buçuğa kadar rahat rahat uyuduk; sonra birdenbire pazar gazetesi için havadis lâzım olduğunu ve bu havadisi öğrenmek için de harbiye nazırlığına gitmek lâzımgeldiğini düşündüm. Tıraş bile olmadan bir taksiye atladım. Albay Tomanın sözlerinden Almanların Som cephesi ile ciddî bir surette alâkadar oldukları mânâsı çıkıyor. Dün Soma hücum etmişler, ilk hücumlar hafifmiş; fakat ikinci hücumlar daha ciddî olmuş ve bombardıman uçakları ile tanklar araya karışmış. Acaba bu Paris üzerine yürüyüşün başlangıcı mı? Albay bu sabah da Som cephesi üzerinde muhtelif noktalara hücumlar yapıldığını ilâve etti. Gazeteciler hükûmetin Tura taşınmasından çok bahsedildiğini söylüyorlar. Albay Tomaya göre Dünkerkteki İngiliz ve Fransız kuvvetlerinin boşaltılması çok memnuniyet verici bir şekilde devam ediyormuş, İngiliz gemilerinin ve İngiliz uçaklarının gösterdikleri gayret insan kuvvetinden üstün müş. Otelde, portatif yazı makinemin başında bir makale yazdım. Ve onu Yedinci Edvard sokağındaki sansüre götürdüm. Orada Konar isminde bir Avustralyalı ile karşılaştım; bu adam Brükselde bir İngiliz gazetesi çıkarıyormuş. Bana hava bombardımanlarına ve uçaklar tarafından taarruza uğrıyan bir trenle kaçışına dair meraklı tafsilât verdi. Şimdi bir gazetede iş arıyormuş. Bugünkü karmakarışık vaziyet karşısında bu adama hiçbir ümit veremedim.

Sonra Viyelde Maryonu buldum. Bana İngiltereden resmî bir mektup aldığını söyledi. Bu mektupta gönderdiği terbiyevî filmlerden ötürü kendisine hararetle teşekkür ediliyormuş. Fakat kendisi bile bugünkü vaziyet karşısında böyle işlerin ehemmiyeti kalmadığını itiraf ediyor. Banka direktörü Vernetti bana Paristeki bankaların boşaltılmak üzere olduğunu söyledi. Bank dö Fransın altınlarının ne olduğunu sordum, bana bu altınların üçte birinin, üç taraflı bir anlaşmaya göre, Nevyorkta olduğunu söyledi.

Havas ajansı memurlarının mühim bir kısmı Tura taşındı.

Postahanenin önünde, harp muhabiri üniformasiyle Tom Mak Gregoru gördüm. Bana bir günde Londra ile Glaskov arasında gidip gelme bir sefer yapmak üzere 40 İngiliz lirası mukabilinde bir tayyare kiraladığını söyledi. Sonra Londrada bir çay içmiş, yarım saat evvel de Parise gelmiş. Bu herif sarlatanın birisi. Fakat bana Polonyide olduğunu, Almanların oraya hiçbir mukavemetle karşılaşmadan girdiklerini de söyledi. "Fransızlar, diyor, tamamiyle teşkilâtsız çarpışıyorlar, eğer hafta sonuna kadar Almanlar buraya gelmezlerse buna şaşırıp kalacağım.„ Bu arkadaşa göre Almanları en çok korkutan şey İngiliz av tayyareleriymiş. Sarılan İngiliz ve Fransız ordusunun Sedandan Dünkerke kadar çekilişini "tarihin en büyük zaferi„ olarak vasıflandırıyor. Fransızların hiçbir işe yaramaz olduklarına inanıyor ve İngilizlerin müttefiklerini terkettiklerini söyliyerek sözünü bitiriyor.

Büroya döndüm. Reji Maynar beni görmeye geldi. Yine sinirli. Fakat İngiliz hava kuvvetlerinin Ruendeki İngiliz üslerinden Fransızlara yardım edeceklerii söylüyor. Tan gazetesinde büyük harflerle "Dayanmak, dayanmak, dayanmak„ başlığı var. Söylemesi kolay.

Veygant Som - Esn - Möz üzerinde bir mukavemet hattı kurabilmek için vakit bulabilecek mi? Eğer bu hattı 10 gün içerisinde kurabilirse bir mucize göstermiş olur. Gamlen öteki hattı kurmak için 10 sene sarfetmişti.

Herald Tribun gazetesinin Roma muhabiri Sonya Tamora ve bir Japonya'lı meslekdaşla görüşmek üzere Nöyyiye davetliyim. Fakat gitmiyeceğim. Yolda bir hava hücumuna uğrayıp saatlerce sığınakta kalmak hoş bir şey değil. Bundan başka harbiye nazırlığındaki konferansı da kaçırmaya gelmez. Fena bir haber: Albay Toma Dünkerkten çekilmenin gittikçe daha müsîbetleştiğini söyledi. Almanlar topçu kuvvetlerini getirmişler, ve havadan bombardıman ediyorlar, limandaki gemiler üzerine obüsler atıyorlarmış.

(Devamı var)

Haber

Sahibi ve Neşriyat Müdürü
hakkı tarık us
Çıkdığı yer: Vakıt Matbaası
ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	14.00 Kr.	27.00 Kr.
6 aylık	7.50 "	14.00 "
3 aylık	4.00 "	8.00 "
1 aylık	1.50 "	3.00 "

Gazeteye gönderilen Evrak geri verilmez

SON HABERLER

Dünden Bugüne

Stalingrad muharebesi

Stalingrad muharebesi İngilterede gazetelerin başlıklarına göre endişe verici bir mahiyette görülüyor. Fakat yazılar okununca havadisler emniyet verici telâkki edilmektedir. Rusların birbiri ardınca hücuma geçmeleri çok mühim görülmektedir. Bununla beraber şehrin vaziyeti vahim görülmektedir. Taymis gazetesinin askeri muharriri diyor ki:

Stalingrad meydan muharebesi, en yüksek haddine varmıştır. Stalingrad Rusyadaki bütün askeri vaziyete hâkim bulunuyor. Almanlar, Stalingrad önünde misli görülmemiş bir gayret sarfediyorlar. Almanların bu işte muvaffak olmaları veyahut mağlûbiyete uğramaları diğer her yerde çok mühim akisler yapacak ve tesirler icra edecektir. Bununla beraber şu cihetı de unutmıyalım ki Rus cephesi, Kafkas yamaçlarından Leningrad müdafaalarına kadar genişletir ve birçok noktada vaziyet Rusların lehindedir.

Deyli Ekspres diyor ki:

12 aydanberidir Rusya kudretli hasmı ile tek başına mücadele ediyor. Almanlar Stalingrad kapılarına varmıştır. Şimdi sokaklarda muharebe ediliyor. Stalingrad muharebesi de bizim muharebemizdir. Çünkü bu muharebe, ister bir Alman zaferi ile ister bir Alman muvaffakiyetsizliği ile sona erer ermez, serbest kalacak olan mühim hava kuvvetleri, İngiltere üzerine gönderilecektir. Eğer bunun önüne geçmek istiyorsak, düşman hava kuvvetlerini tutmaya devam etmesi için Rusyaya daha büyük yardımlar yapmalıyız.

Diğer taraftan Berlinde yarı resmi bir kaynak da şu haber verilmekte idi:

Taymis gazetesinde 12 eylülde çıkan bir makale buradaki siyasi mahfillerde ilgi uyandırmıştır. Bu makale Stalingrad düştüğü takdirde hasıl edeceği yankılardan bahsetmektedir. Öyle anlaşılıyor ki, Londranın yarı resmi organı bu makalesile Sovyetlere henüz ellerinde bulunan hayati önemdeki bölgelerin müdafaasının kendilerine tealluk eden bir iş olduğunu ve ikinci bir cephenin Stalingradın akibetini değiştiremiyeceğini bildirmek istemiştir. Burada, Sovyetlerin yardım için yaptıkları şiddetli teşebbüslerin İngilterede bir meraret doğurduğu teyit edilmektedir. Doğu cephesindeki duruma dair İngiliz gazetelerinde çıkan tefsirler, Sovyetler tarafından son zamanlarda müttefiklere karşı takınılan tavrın anlaşılması mümkün bir şey olduğunu teslim etmekle beraber, ikinci bir cephe açılmasına karar verilmesinin münhasıran İngiltereye ait bir iş olduğu ihsas ediliyor. Görünüşe bakılırsa, Londra, İngiltere için bir tehlike teşkil etmiyeceğine kanaat hasıl olmadıkça Moskovanın güzel gözleri için hiçbir teşebbüse girişmiyecektir.

ALMAN TEBLİĞİ:-

Dün neşredilen Alman tebliği ise şöyledir:

Novrosisk'in cenubi şarkisinde istihkâm sistemiyle kurulmuş olan bir fabrika bölgesi düşmanın inatlı mukavemetine rağmen zaptedilmiştir.

Terek nehri üzerinde düşmanın şiddetli mukabil taarruzları kırılmıştır.

Hava teşkillerinin kıymetli yardımile Alman kıtalarının Stalingrada yaptıkları muvaffakiyetli hücum yeni arazi kazançları temin etmiştir. Bu muharebeler esnasında 20 düşman tankı tahrip edilmiştir.

Rijevin şimalinde düşman kuvvetli bir topçu yardımile yeniden taarruzlarda bulunmuşsa da her tarafta kanlı kayıplarla geri atılmıştır. Sovyetlerin bir zırhlı treni bir bomba taarruzu neticesinde tahrip edilmiştir.

Volkof cephesinde muvaffakıyetli mevzii bir teşebbüs neticesinde birçok kamp tesisleri tahrip edilmiş, Ladoga gölünün cenubunda düşmanın mevzii taarruzları müdafaamızın ateşi karşısında ezilmiştir.

Ladoga gölü üzerinde muharebe tayyarelerimiz bir şilebi batırmışlar ve üç vapuru hasara uğratmışlardır.

Şark cephesinde

(Baş tarafı 1 incide)

petrol kaynaklarından da atılırsa, bütün muharebe müddetince Rusyanın mukavemet kudreti kırılmış olacaktır.

Alman askeri makamları, Stalingrad muharebesinden sonra Alman ordularının nerede toplanacağını söylemekten imtina ediyorlar.

STALİNGRAD MUHAREBESİ MOSKOVA SAVAŞINDAN DA ŞİDDETLİ

Moskova: 16, (A.A.) — Stalingrad meydan muharebesi şiddetinin en büyük derecesine varmıştır. Şehrin hücumla zaptedilmiyeceğini anlıyan Mareşal Von Bock askerlerine karış karış zaptedilmesini emretmiştir. Almanlar yeni tank, piyade ve hava teşkillerile şehre üç yönden, cenup batı, batı ve şimal batıdan şehre hücumda bulunuyorlar. Bilhassa cenup yöndeki durum pek buhranlı bir safhaya girmiştir. Almanlar, şehrin kenar mahallelerine yerleşmişlerdir. Şehir ve Volga mıntakası, geceli ve gündüzlü düşman tayyareleri tarafından bombalanmaktadır. Rus pilotları, üstün düşman hava kuvvetlerine karşı şerefli bir surette durmadan savaşıyorlar. Almanlar, bütün gece hücumlarına devam ediyorlar.

Cephede sonbahar soğukları başlamıştır. Stalingrad savaşı geçen seneki meydan muharebesinden de şiddetlidir.

Berlin: 15, (A.A.) — Askeri kaynaklardan öğrenildiğine göre Stalingradın en büyük garı şimdi Almanların elinde bulunmaktadır.

ALMANLAR, STALİNGRADIN MERKEZİNE VARDILAR

Vişi: 16 (A.A.) — Stalingrad şehri hudutları dahilinde şiddetli çarpışmalar devam etmektedir. Berlin, çarpışmaların, bilhassa dehşetinden bahsetmektedir. Cephe o vaziyete gelmiştir ki, taarruzlar ancak darbe indirici kuvvetler ile yapılabilmektedir. Ruslar şehrin her evini, her bahçesini tahkim etmiş bulunuyorlar. Alman hava kuvvetleri bunları tahribetmeğe çalışmaktadır. Fakat bütün iş gene piyadeye yüklenmektedir. Almanlar şimdi şehrin merkezine vardıklarından şehir iki ye bölünmüş bulunuyor. Taarruz her iki bölüme karşı şiddetle devam etmektedir.

Londra: 16, (A.A.) — Almanların şiddetli tazyiki devam etmesine rağmen Stalingradda Ruslar hâlâ inatla mukavemet ediyorlar. Dün gece yarısı neşredilen resmi Rus tebliğinde şöyle denilmektedir.

"15 Eylül günü kıtaatımız, Stalingradın batısile cenup batısında ve Mozdok mıntakasında düşmanla çarpışmışlardır. Cephenin diğer kesimlerinde ehemmiyete değer değişiklik olmamıştır.,,

Tebliğe yapılan ilâveye göre Stalingradın batısında şiddetli müdafaa muharebeleri cereyan etmektedir. Almanlar, taze ihtiyat kuvvetlerini mütemadiyen muharebeye sürüyorlar.

Ruslar, Almanların tank ve piyade kuvvetlerile defaatla yaptıkları hücumları püskürtmüşlerdir. Şehrin cenup batısında şiddetli muharebeler devam etmektedir. Almanlar, bir kesimde ilerlemişler, ve stratejik ehemmiyeti haiz bir yeri zapteylemişlerdir. Fakat Ruslar mukabil bir hücumla kaybettikleri arazıyi geri almışlardır.

Almanların ihtiyat kuvvetleri tank ve pike tayyare teşkillerile yaptıkları mütemadi hücumlara rağmen Rus mukavemetini kıramamışlardır.

Ruslar Kafkasyada Grozni petrol mıntakasının şimali garbisine düşen Terek nehrinin cenubunda kurdukları köprü başını genişletmelerine mâni olmak için fevkalâde gayretler sarfediyorlar. Ruslar bu mıntakada iki meskûn yeri geri almışlardır.

Almanlar Voronej kesiminde Rusları Don nehrinin batı kıyısından atmak için birçok defalar hücumlarda bulunmuşlarsa da hedeflerine varamamışlardır.

Rijev bölgesinde Almanların şiddetli müdafaasına rağmen Ruslar, bazı terakkiler kaydeylemişlerdir..

Reuter muhabirine göre Ruslar bu bölgede son günlerde muhtelif köyleri geri almışlardır.

Muharip Fransız kuvvetlerine mensup tayyareler, Kızılorduda ilk ecnebi tayyare bölüğünü teşkil edeceklerdir. Fransız tayyarecileri, kış gelmeden evvel Kızılordu saflarında harekâta iştirâk edeceklerdir.

Fransada iş mükellefiyetinin konmasını Amerika Hasmane bir hareket telâkki edeceğini bildirdi

Londra, 16 (A.A.) — Fransada Almanyanın hesabına çalışan fabrikaların verimini arttırmak maksadile tatbikine tevessül ettiği mecburi iş mükellefiyeti münasebetile Lâvâle bir ihtarda bulunulmuştur. Birleşik Amerika hariciye nazırı Hal Amerikanın bu iş mükellefiyetini, kendisine karşı hasmane bir hareket telâkki edeceğini ve bunun beynelmilel hukuka da mugayir bulunduğunu söylemiştir.

Londrada bulunan gazetecilerimiz

Londra, 16 (A.A.) — Londrada bulunmakta olan Türk gazetecileri dün yüklü bir gün geçirmişlerdir. Evvela Türk halkevinde Türk Kolonisini ve Türkiye dostlarını gören Türk gazetecileri sonra da B. B. C. nin verdiği bir akşam ziyafetinde hazır bulunmuşlardır.

Alman ve Fin hava kuvvetleri son aylarda 15 denizaltı batırdılar

Helsinki, 16 (A. A.) — Fin ve Alman deniz ve hava kuvvetlerinin Baltık denizinden on bir Sovyet denizaltısını tahrip etmiş olduklarını bildiren resmi tebliğin neşri tarihi olan son temmuz ayından beri Alman ve Fin hava kuvvetleri on beş denizaltı daha batırmışlardır.

Tahrip edilmiş oldukları kat'i olarak kontrol edilmiş olan bu miktara ağır surette hasara uğratılmış olan diğer birçok denizaltılarını da ilâve etmek lâzımdır. Bunların da batmış olmaları ihtimal dahilindedir.

Cebelüttarıkta manevralar yapıldı

Altı ticaret gemisi limana girip malzeme boşaltmaya başladı

Lalinea, 16 (A.A.) — Evvelki gece ve kısmen dün sabahleyin Cebelüttarıkta hava ve kara kuvvetleri müşterek manevralar yapmışlardır.

Bundan başka malzeme yüklü altı ticaret gemisi, dün limana girmiş ve derhal tahliyeye başlamıştır.

Biraz sonra Akdenizden gelen bir denizaltı, limana girmiştir. Sabahleyin yüklü olduğu malzemeyi tahliye etmekte olan bir vapurda, bir infilâk vukua gelmiş olduğundan vapur, kıç tarafından batmağa başlamış ve hemen karaya oturtulması çarelerine başvurulmuştur.

İnfilâkın sebebi malûm değildir.

Madagaskarda İngilizler adanın merkezine 120 kilometre yaklaştılar

Londra, 15 (A.A.) — İngiliz kıtaları Tananariveye 120 kilometrelik bir mesafede bulunmaktadır.

Vişi, 16 (A.A.) — Madagaskar harekâtına dair olan resmî bir tebliğde şöyle denilmektedir:

Mahalli saat 15 te İngiliz kuvvetleri Tananarive 280 kilometre mesafede kâin bir noktaya varmış bulunuyorlardı. İngilizlerin ileri hareketlerinde görülen bu yavaşlığın sebebi görmüş oldukları şiddetli mukavemettir. İngilizler, Morondavaya da hücum etmişlerdi.

İngiliz kuvvetleri, böyle bir mukavemete maruz kalacaklarını tahmin etmemişlerdi.

Bir Fransız dram muharriri öldü

Vişi, 16 (A. A.) — Fransız dram muharrirlerinden André de Landes Pariste vefat etmiştir.

Suda limanını bombaladılar

Londra, 16 (A. A.) — Amerikan bomba uçakları dün Girid adasında Suda körfezine taarruz etmişlerdir. Bir gemi ateşe verilmiştir. Diğer bir gemide de isabet kaydedilmiştir. Doklara da taarruz edilmiş ve bütün uçaklarımız salimen üslerine dönmüşlerdir.

Ekmeğe bakla karıştıranlar

Aylardanberi ofis fırınlara halis buğday unu verdiği halde ekmeklerde hissedilen bakla, fasulye ve diğer yabancı maddeler kokusunun sırrı nihayet anlaşılmıştır.

Fırıncıların ekmeğe bakla, fasulye ve nohut unu karıştırdıklarını geçenlerde yazmış ve bu soysuzluğun şiddetle tenkil edilmesi lâzımgeldiğini kaydetmiştik.

Hükûmetin halka iyi kalitede ve gıda kıymeti kâfi ekmek yedirmek yolundaki bütün gayret ve emeğini baltalamak ve halkın gıdasını bozmak mukabilinde de olsa kasalarını doldurmaktan çekinmiyenler en şiddetli takibe ve aynı şekilde cezalandırılmağa lâyıktı.

Belediye teftiş heyetinin yeni ve genç reisi Necati Çiller bu neşriyatımızdan sonra sıkı takiplere girişmiş ve nihayet bu hilekârlığın membaını teşkil eden ve on binlerce kilo baklıyat unu hazırlayan bir büyük değirmenle gizlice değirmen haline konan bir makarna fabrikasını meydana çıkararak faillerini yakalamağa muvaffak olmuştur. Hâdisenin tafsilâtı şudur:

Ekmeğe yabancı maddelerin unları karıştırmak için geniş mikyasta imalât yapan fabrikalardan biri Ayakapıda Ebdülezelpaşa caddesinde 226 - 228 numaradaki değirmen sahibi Mehmet Emin Gençerdir. Bu değirmende gizli 60.000 kilo bakla, 6.000 kilo fasulye, 4000 kilo kaplıca bulunmuştur. Bunlardan bir miktarda öğütülmüş ve çuvallara konulmuş halde ele geçirilmiştir.

Ticari defterler üzerinde yapılan tetkikat neticesinde bu fabrikaya şimdiye kadar 80.545 kilo bakla, 20.678 kilo kaplıca 54.888 kilo da fasulye getirilmiştir.

Bunlardan 261 çuval bakla unu, 38 çuval kaplıca unu, 588 çuval da fasulye unu imal edilmiştir.

Öğüttüğü bu unların nereye satıldığı da araştırılmış, satış defterinde görülen isim ve adreslerin mevhum olduğu anlaşılmıştır.

Yapılan tahkikat neticesinde Mehmet Emin Gençerin Küçükpazarda, Fenerde, Çarşıkapıda ve Nişantaşında olmak üzere 4 fırını bulunduğu anlaşılmış, imal ettiği bu bakla, fasulye ve kaplıca unlarını kendi fırınında da ekmeklik buğday ununa karıştırarak ekmek yapıp sattığı anlaşılmıştır.

Bu değirmenin faaliyete geçerken bububattan ziyade bakliyat işliyeceğini alâkadar makamlara bildirmediği ve ruhsat almadığı da görülmüştür. Bu bakımdan da bu imalâthane sahibi hakkında takibata geçilmesi vali tarafından alâkadarlara bildirilmiştir.

Mehmet Emin Gençer milli korunma mahkemesine verilmiş dört fırının da kapatılması, unlarının kesilmesi, değirmeninin tatil edilmesi için vali emirler vermiştir.

Belediye teftiş heyeti bundan başka bir fabrikada daha ani teftiş yapmış ve bakla, fasulye, nohutlarla bunlardan yapılan unlar müsadere edilmiştir.

Galatada Raka makarna fabrikasında da yapılan teftiş neticesinde bu fabrikanın değirmen haline çevrildiği görülmüştür.

Bakliyat öğüten bu fabrikada 15 çuval içinde ve ayrıca 2,5 sandıktan fasulye unu bulunmuştur. Ayrıca bir çuval fasulye unu, 4,5 çuval da nohut unu bulunmuş vaziyet zabıtlarla tespit edilmiştir.

Bu müessese faaliyete geçerken hiç bir idari makama haber vermemiş ve ruhsatname de almamıştır. Bu bakımdan da bu müessese sahibi aleyhinde takibat yapılmasına karar verilmiştir.

Belediye teftiş heyeti reisi bu hususiyetteki faaliyetine ehemmiyetle devam etmektedir.

Diğer taraftan bazı fırıncıların bir müddettenberi belediye iktısat müdürlüğü ekmek bürosunu ekmek fişlerini uçlarından keserek iki fişten bir yeni fiş yapmak suretile aldattıkları meydana çıkarılmıştır. Fişler, iki yüzerlik büyük kağıtlara yapıştırıldığı için bu işin farkına geç varılmıştır. Üç kişilik bir heyet, vaziyeti tetkik etmektedir. Bir büyük kâğıtta bu suretle tertip edilmiş vasatî 75 fazla ekmek fişi sürüldüğü görülmüştür.

UNUTMAYINIZ

İç güzelliği

Dış güzelliğine verilen ehemmiyet geçicidir; çünkü bu güzellik tamam değildir. Güzelliğin tamam ve buna karşı gösterilen alâkanın geçici olmamasını istiyorsanız iç güzelliğine de ehemmiyet vermek ve onu da güzelleştirmek sarttır.

Ruh güzelliği, esrarengiz bir ışık gibi vücudun güzelliği üzerine yayılır.

Kendi Aramızda

Haşv-i kabih

(Baş tarafı 1 incide)

de ve sıraların altında perende atar. Hamallar, bohçalı kadınlar, memedeki çocuklarile kalabalığa karışanlar ve yaygara... Yahudice, rumca, ermenice ve... yazık ki türkçe ne sesler duyulmaz yarabbi! Hele maazallah bir aktarmalı vapura da çatmışsanız mesele, adeta bir felâket dehşeti alır.. Kimseye çarpmadan, kimse tarafından itilmeden, kakılmadan, birçok cıvık, sırık ve arsız lâkırdı işitmeden yürümek... Yok canım. Hiç böyle şey düşünülür mü?

Girenin çıkana, hamalın yolcuya, kadının erkeğe çarpmasından bir "melhamei kübrâ" vücuda gelir. "Nekadar yolcu var!" diye şaşarsınız, naldıl vasıtalarının zaruri etiketsizliğinden içiniz ezilir.. Vapur bir yana yatar, kaptan paşa kesik kesik, fakat sert düdük darbelerile "çabuk olun!" mânâsında bir tehdit peşrefi çalmağa başlar... Yine bir kargaşalık!. Lâkin dikkat etmeli; eğer kimseyi rahatsız etmiyeyim, sıranı gelmeden geçmiyeyim!,, filân gibi modası geçmiş vehimlerle vakit ziyan edersiniz, vapura binememek tehlikesi kat'idir. Çünkü sizin hacaklarınızın arasından bir torpil gibi fırlıyan çocuk, yahut kolunuzu çekerek önünüze geçen delikanlı, iskelenin tâ ucunda şamata eden kalabalık yolcu değildir! "Ya nedir?" diye sormayın; zira cevabını yazımın tâ başında verdim.. Haşvi kabih!. Yani buradaki mânâsile, kendisi yolcu olmadığı halde yolcunun da geçmesine mâni olan unsur!..

Evet, biz bu gibi olayları, ancak kendi aramızda konuşulan küçük seyler sayıyoruz. Lâkin hakik, çok acıdır. Zira o hakikat, gittikçe ilerliyen ve gittikçe insanlardan ileri alışkanlıklar istiyen hayat ve cemiyet içinde, birçok yurddaşın, nasıl en basit hareketlerini bile nizamlamaktan âciz geri bir durumda kalmakta olduğunu açık açık gösteriyor! Bu kargaşalığın, Türk unsuru gibi yaradılışında söz dinleme ve disiplin kabiliyeti olan bir camia içinde durmadan artması çok esef edilecek şeydir. Kayıtsızlıkla karşılanmakta olan bu hâdiselerin bir "terbiyeci", bir "içtimaiyatçı" gözündeki mânâsı pek ezicidir. Çünkü insanın dış hoyratlığı, acıklı bir iç düzensizliğinin kendini ortaya vurması demektir. Herhangi bir adamın tam bir şuursuzluk içinde dolaşarak, yanıbaşındaki iş sahibi yurddaşını yoluna gitmekten alıkoyması, rahatsız etmekten sıkılmaması manevi bir paslanma ifade eder. Yani, insaf, mürüvvet, hak tanıma ve vazife bilme nevinden en lüzumlu duygularda bir küflenme demektir. Zira böyle hareketler kaba ve dar görüşlü hodgâmlığa doğru tehlikeli bir gerilemenin iğrendirici belgeleridir!. Ya mes'ul memurlara ne diyelim?.. Bunların bazılarile arada sırada konuşur, iskelelerin intizamı neden muhafaza edilemediğini öğrenmek isterim. İtiraf ederim ki o aziz arkadaşlardan haylicesi, bu sual karşısında bana garip garip bakar. Galiba yeni dünyadan bu kadar habersiz bir müstehase oluşuma hayretinden! Sonra da inerken ve bezgin bir sesle söyle bir şey söyler:

— Biz ne yapalım? Kimseye söz anlatamıyoruz ki?..

Söz anlatamıyoruz, öyle mi?.. Kime ve niçin?.. Bu memleketin mektepleri, gazeteleri, mecmuaları, zenginleri, kibarları, konferansçıları, artistleri vs. nerededir? Tekmil bir toprağın irfan teçhizatı, vaktiyle terbiyesi, inceliği cihana ün salmış bir şehrin içinde en basit bazı medeni âdâbı halka öğretemez olur mu?

Hemşerilerimizi böyle bir ısnada müstahak görmeğe ne hakkımız vardır? Bu kadar ressamlarımız, musiki bilenlerimiz, edipler, karikatürcüler ve şairlerimiz filân her gün çalışıp dururken?.. Hayır, bunu böyle düşünemeyiz: zira şu tarzda bir muhakeme dahi, milli kabiliyetlerimiz karşısında nankörce bir "haşvi kabih" olur. Şu halde meseleyi nasıl mütalea etmeli?

Bu konu üzerindeki fikirlerimizi yine bu sütunlarda neşredeceğiz.

Papen Berline gidiyor

(Baş tarafı 1 incide)

ve garp kültürünün idame ve muhafazası için bir ölüm kalım savaşı yapmakta olduğunu belirtmiştir.

Fon Papen, harbin başlamasından beri geçen üç yılın bir bilânçosunu yapmış, harp başladığı zaman Versay muahedesi ve Danzig koridorunun tashihi gibi hedeflerin şimdi çok geride kaldığını ve bugün dava hudutlar meselesi olmayıp, bütün Avrupa meselesi olduğunu kaydetmiştir.

Alman Büyük Elçisi, harbin yalnız maddi kuvvetle kazanılamıyacağını uzun uzadıya izah ettikten sonra demiştir ki:

"— Dün sokaklarında harbettiğimiz Stalingrad, Hakkın inayetile bugün zaptedilecek fakat şurasını da biliyoruz ki bütün Alman milletinin vermekte olduğu emsalsiz kan kurbanı boş yere gitmiyecektir. Avrupa, Rusyadaki muharebe meydanlarında yeni bir hayat bulacaktır...

Alman Büyük Elçisi Türkiyeden de bahisle demiştir ki:

"— Bizim, misafir bulunduğumuz memlekete karşı vaziyetimiz açık ve sarihtir. Filvaki asiren Daily Telegraph İngiliz gazetesi şu satırları yazmıştı: (Ankaradaki Alman Büyük Elçisi, Türkiye, Almanya tarafından harbe iştiraki takdirinde Suriye, Filistin, Irak ve İranın Türkiyeye verileceğini vaadetmiştir.) Times nehri kenarındaki efendiler yanlış öğrenmişler. Ben daha büyük vaadde bulundum. Politikasını temsil ettiğim Führerin direktifi üzerine Türk dostlarımıza Almanyanın Türkiyeye ve Türk milletine karşı her türlü ahval ve şerait içinde sulhü muhafaza edeceğini vaadettim. Biz hepimiz biliyoruz ki Türkiye hükûmetinin kendisi de, seci ordusu da ve bütün Türk milleti de çelik gibi bu sulhü müdafaa edecektir.,,

Vali yarın geliyor

İstanbul vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdar, yarın, Ankaradan şehrimize gelecektir

ŞPOR

20 Eylûl pazar günü yapılacak lik maçları

İstanbul Futbol Ajanlığından:

FENERBAHÇE STADI

Saat 10 da Topkapı — Alemdar hakemleri: Muhtar Göredin, Sadık Ruşen,

Saat 12 de Demirspor - Unkapanı hakemleri Necdet Gezen, Hayri, Neşet,

Saat 14 te Fenerbahçe - Taksim hakemleri Halit Galip, Ali, Müeyyet,

Saat 16 da Beşiktaş - Galatasaray hakemleri Sami Açıköney, Nihat, Şekip,

ŞEREF STADI:

Saat 10 da R. Hisar - Kurtuluş hakemleri: Sait Varol, Lûtfi, Münir,

Saat 12 de Beykoz - Davutpaşa hakemleri Tarık Özerengin, Hayati, Zeki,

Saat 14 te Vefa - Süleymaniye, hakemleri Bahaeddin Uluöz, Selâmi, Halit Özer,

Saat 16 da İstanbulspor - Altınordu hakemleri Feridun Kılıç, Mustafa, Eşref Mutlu

Kitaplar arasında :

Divan edebiyatı

Yazan: Agâh Sırrı Levend.
Neşreden: *Niğde Halkevi*

Değerli edebiyatçımız Agâh Sırrı Levendin "Divan edebiyatı,, adlı büyük bir eseri Niğde Halkevi tarafından kitap halinde neşredildi. Divan edebiyatında kelimeler ve remizlerle mazmunlar ve mefhumlar üzerinde uzun zaman çalışarak tahlili bir eser vücude getirmiş olan Agâh Sırrı Levend, bundan çok zaman önce de bu vâdide uzun denemeler yapmış ve felsefe ve içtimaiyat mecmuasında eski edebi metinlere ait bazı şerhler neşretmişti.

Agâh Sırrı eserinin başında bir suali mukaddere cevap vererek diyorki:

"Bir defa eski edebiyattan bahsetmek ve onun ihtiva ettiği unsurları tahlile çalışmak, onu ihya veya tamim etmek demek değildir. O, tarihe karışmış içtimaî bir müessesedir. Biz onu, bir mezenin muhtevasını tetkik eder gibi inceliyeceğiz; bir tarihin yapraklarını çevirir gibi gözden geçireceğiz.,,

Her devrin içtimaî hayatı o devrin o günkü hayat şartlarına göre tetkik edildiği gibi, şüphe yok ki, herhangi bir devrin edebî hareketleri de aynı şartlar içinde gözden geçirilir. Değerli üstadımızın bunu endişeli bir ifade ile ön pilânda zikretmesini mânâsız değil, yersiz bulduk. Malûmu ilâma ne lüzum vardı?

Agâh Sırrı Levend, eserinin mukaddemesinde: Bundan başka eski edebiyatımız hakkında şimdiye dar yapılan tetkikler, bu edebiyat ve bu edebiyatın yaşatmak istediği cemiyet hakkında bizi aydınlatmak şöyle dursun, belki toplu bir fikir vermeğe bile kifayet etmez. Bunun içindir ki, bu sahada yapılacak tetkiklerin, edebi tarihimiz için önemli bir hizmet olacağına kani bulunuyoruz, diyor.

Hakikaten önemli bir hizmet.

Kendisinin de işaret ettiği gibi, sadece "kaideci,, bir edebiyat olan divan edebiyatının hayat ile alâkası gerçekten pek azdı.

Bu derece mücerred, mazmun ve mefhum edebiyatı olan kaideci, kitabı ve daha doğrusu kendi kabuğu içinde sıkışıp kalan dar çerçeveli bu edebiyatın ne gibi esaslara dayandığını, hangi vasıfları ve ne gibi hususiyetleri ihtiva ettiğini bilmemiz ve bunları tahlil etmemiz gerekti.

Her edebiyat, kendi devrinin bir tefekkür, bir tahassüs, tahayyül kâinatı olduğuna göre, divan edebiyatının da elbette bir çok zevkleri, hususiyetleri ve sanat telâkkileri vardır.

İşte Agâh Sırrının bu eseri bize bütün teferrüatile bunları tanıtıyor ve bunları teşrih ve tahlil ediyor.

Mücerred mefhumlar ve mazmunlarla dolu olan "divan edebiyatı,, adlı eserile Agâh Sırrı Levendin bu sahadaki hizmetini unutmamayı münevverlerimiz için bir kedirşinaslık sayarız.

ALO ALO ALO

Askerler için telgrafla muhabere

Alman orduları Başkumandanlığı, ordu efradının telgrafla muhabere etmeleri için bir posta usulü ihdas etmiştir. Her asker, izinli gitmek, yaralanmak, hastahaneye yatmak veya ailesinin halini sorup acele cevap istemek gibi mühim hallerde, parasız telgraf çekmek hakkına mâlik bulunuyor. Bu telgraflar, adres dahil olmaksızın, sekiz kelimeyi geçmiyor.

Bu usul, şark cephesinde, bir mıntakada taarruz başladığı zaman tecrübe edilmiş, şimdi de diğer kısımlara teşmil edilmiştir.

Bu suretle çekilen telgraflar, evvelâ Berline gidiyor, buradan da, üç dört gün içinde, bulundukları kasabalara bildiriliyor.

* * *

İngilterenin balık avı keyfi

İngilizler, bilhassa Büyük Britanya ırmaklarında pek bol bulunan Alabalığı ile Yayın balığı avlamasını pek severler. Harpten evvel, nehrin çoğu, kulüpler ve zenginler tarafından kiralanır, bu nehirleri av eğlencelerine hasrederlerdi.

Şimdi ise, böyle hususî balık avlanan yerlerin çoğu, umuma, bilhassa askerlere açılmıştır.

İngiltere kralı 6 ncı Corc, Windsör sarayı parkına askerleri davet ederek, oradaki sularda balık avlamalarına müsaade etmek suretile hem işle, başkalarına örnek olmak istemiştir Kral, hattâ, askerlerin balık avlamaları için oltalar ve yemler de hazırlamıştır

Geçen sene de, bir İngiliz kulübü, kiraladığı ırmakta, iki bin askere balık avlamalarını, bu suretle gıdalarını artırmalarını temin etmişti.

Bugün, Londranın Kral parklarından geçen Serpantin ırmağı, halkın serbest balık avlamasına tahsis edilmiştir; fakat bundan kanuni bir mesele doğmuştur; çünkü orta çağlardanberi, Kral parklarındaki hayvanları, öldürmek yahut onlara rahatsız edecek hareketlerde bulunmak kanunî bir cürm, hattâ bir cinayet sayılıyordu. Bu defa, kral, halka avlanmak müsaadesinivermek için parlâmentonun kararını almaya mecbur kalmıştır. Parlâmento, kanunun, muvakkat bir zaman için sukutuna karar vermiştir.

Tahtadan bir çalar saat

Raynhald Ratzloh isminde, Arjantinde oturan bir Alman, birkaç ay evvel, her aleti ağaçtan olan bir çalar saat meydana getirmiştir.

Bu saatte, çiviler, vidalar bile ağaçtandır. Rakkası, dişli çarkları, zenberekleri hep ağaçtır. Bu gârip saat, Buenos Ayres müzesinde teşhir edilmektedir.

* * *

Terbiye görmüş arılar

Bir İngiliz çiftçisi, arılarını, sırçadan bir kapta bal yapmağa alıştırdığını iddia etmektedir.

ZAYİ — Üniversite hukuk fakültesinden aldığım tramvay şebekesini kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Üniversite hukuk fakültesinde Sabiha Ateş

Tarihin büyük davaları

Tampl Bulvarı Cinayeti

- 8 -

Toplayan: **Muzaffer ESEN**

Bu çifte aşkın dedikodusu Liyonu sarmakta gecikmedi. Okul komutanı olan albay Anastayı çağırarak apoletlerinin şerefini bozan bu maceralardan vazgeçmesini emretti. Fakat subay iki kadına da odasının kapısını açmakta devam etti.

Geçirdiği hayat subayı boğazına kadar borca batırdı. Bir borcunu ödemek için iki yere borçlandı. Artık evinden bir yere çıkamıyor, ve kapısını çalan alacaklılara cevap veremiyordu. Babasına yazdığı mektuplarda acı acı hayatından şikâyet ediyor, maaşı ile geçinmeye imkân olmadığını ve sonunda 25000 franklık bir irada ihtiyacı olduğunu söylüyordu.

Alacaklılar albaya başvurdular. Bir kısmı da mahkemeye gitti. Fakat hepsinin müracaatı boşa çıktı. Yoktan kim ne alabilirdi ki?

Delikanlı ordudan muhakkak ihraç edilecekti. Fakat bu sırada bir göz hastalığı yardımına yetişti. Aldığı bir raporla harbiye nazırlığına başvurdu ve hastalığının devamı müddetince faal ordu hizmetinden ayrıldı.

İlkteşrinin son günlerinde Liyondan ayrılmayı kararlaştırdı. O geceyi İspanyolla beraber geçirdi ve ertesi sabah bir arkadaşından 5 frank borç alarak Liyondan trene bindi. Subay Liyonda durdu ve ancak aym ikisinde Parise yetişti. Parise geldiği vakıt babasına uğramadı bile. Yalnız ayın altısında kardeşine bir telgraf göndererek onu yemeğe davet etti. Ertesi gün babasının evine gitti. İhtiyar eczacı gazetelerde bahsedilen katilin oğluna çok benzediği için bu fikrini açığa vurmakla tereddüt etti. Delikanlı Paristeki işlerini bitirdiğini söyliyerek Liyona gitmek üzere ayrıldı.

* * *

ANASTAY CİNAYET SAATİNDE NEREDE İDİ?

24 Sonteşrinde Anastay madam Deları öldürmek ve hizmetçi Delfini yaralamak suçu ile tevkif edildikten sonra madam Labe Deslont sorgu hâkimliğine verdiği ifadede yemin ederek şunları söylemişti:

— 4 Sonteşrin cuma günü Anastay sabahın 10.30 una doğru bize geldi, öğlene doğru ayrıldı. Oğlumu görmek istediği için kardisini o akşam yemeğe çağırdım. Saat dörde doğru tekrar geldi. Saatin 4 olduğunu gayet iyi biliyorum. Çünkü Anastay geldiği vakit benüz ışıkları yakmamıştım. Anastay o gece saat 10.5 a kadar bizde oturdu. Oğlum Liyonel saat yedide eve geldi. Geç kalışını izah ederken Tampl bulvarındaki kalabalık yüzünden gelemediğini söyledi. Ertesi sabah gazeteleri okuduğum vakıt Tampl sokağının niçin kalabalık olduğunu anladım.

"O gün Anastaym üzerinde sivil elbiseler vardı. Koyu mavi bir pardösü ve İngiliz kumaşından raye bir pantalon. Başında silindir şapka olduğunu hatırlar gibiyim. Fakat elinde ne şemsiye vardı ne de çanta.,,

Liyonel de annesinin sözlerini tasdik etti. 4 sonteşrin günü eve girer girmez annesinin kendisini şu sözlerle karşıladığını pek iyi hatırladığını ilâve etti: "Arkadaşın Anastay saat dörtten beri seni bekliyor. Nerede kaldın?,,

Halbuki katil Tampl bulvarındaki 42 numaralı evi saat 4,5 dan biraz sonra terketmişti. Bütün şahitler aynı şeyi söylediklerine göre bundan şüphe etmek caiz değildi.

Sorgu hâkiminin suratı ekşidi: Zira madam Labe Deslondun şehadeti çok mühimdi. Komutan rütbesine erişmiş bir jandarma subayının karısı bir katili korumak için yalan söylemezdi. Diğer taraftan kadının söylediği sözler çok mantıki idi. Ve Anastaym hangi saatte geldiğini pek iyi tesbit ediyordu.

Tahkikat yine bir çıkmaza sapmıştı.

Fakat kötülük yapanlar daima kendilerini ele verecek bir gaflet yaparlar. Anastaym sorgu sırasında bir avukat bulundurmak hakkı idi. Fakat bu hakkını kullanamamıştı. Onun için madam Labe Deslondun neler söylediğini bilmiyordu.

Aynı gün akşam saat dokuzda sorgu hâkimi Anastayı bir daha huzuruna çağırdı ve ona şu suali sordu:

— Şimdi size soracağım sualin çok büyük bir ehemmiyeti var, ona göre dikkatle cevap veriniz. 4 sonteşrin günü saat kaçta arkadaşınız Liyonelin annesinin evinin kapısını vurdunuz?

Suçlu tereddüt etmeden şu cevabı verdi:

— Madam Labe Leslondun evine gittiğim vakit saat ya beşti yahut da beşi çeyrek geçiyordu. Biraz geç kalışımın sebebi basittir. Yolda madam Löbronun evine de uğramıştım. Arkadaşımın annesi beni yemek salonunda karşıladı. Bu sırada lâmbanın yanık olup olmadığını kat'i şekilde bilmiyorum. Liyonel bir saat bir çeyrek sonra geldi. Zannederim ki o gelirken saat 6,5 vardı.

Ve tereddüt etmeden ifadesini imzaladı.

Sorgu hâkimi derin bir nefes aldı. Anastaym bu sözleri hâkimdeki son şüpheleri de silmişti.

Anastayın muhafazası vazifesi komiser Barbasta verilmişti. Komiser Barbast bu devrin çok tanınmış bir polisidir. Şöhretini temin eden sebep ağzını açmamak bilmesidir. Barbast suçluları söyletmek için mantığının ve psikolojisinin kuvvetinden başka bir vasıtaya başvurmazdı. Suçluyu karşısına alır, onunla saatlerce konuşur, ekseriya kendisini suçlunun yerine koyarak müdafaa eder ve nihayet kalıptan kalıba girerek karşısındaki adamın ağzından sırrını çalar.

Gece Barbast Anastayın yanında kaldı. Bu görüşme ertesi gün ikindiye kadar devam etti. Neler konuştular? Burası malûm değildir. Fakat ertesi gün Barbast komiserin kapısına vurdu ve içeri girer girmez şu haberi verdi:

"— Asteğmen aklını başına aldı, sizinle konuşmak istiyor.,,

Polis müdürünün karşısına çıkarılan Anastay komiserin ifadesini şu cümlelerle tasdik etti:

— Evet her şeyi söylemenin vakti geldiğini anlıyorum. Fakat bu itiraflarımı yalnız sorgu hâkiminin karşısında yapmak isterim, ve genç baron Delarla yüz yüze gelmeyi kat'iyyen istemem. İtiraflarım sırasında aileden birisinin bulunması muhakkak lâzımsa madam Deların yeğeni olan Orn mebusunun huzurunda söz söyliyebilir ve aileye yaptığım kötülük için kendisinden af dileyebilirim.

Polis müdürü tek bir sual bile sormadı ve sorgu hâkimi ile mebusa haber gönderdi.

Gelecekleri beklerken Anastay bir koltukta oturuyordu. Çok sakin bir tavırla Fransız ordusunda kadro haricî çıkarılan Löbel tüfeklerinin meziyetlerinden bahsetmeye başladı. Üzerine çöken ağır ittihamı unutmuşa benziyordu.

Polis müdürünün odasına ilk gelen baron Deların yeğeni oldu.

Onu görür görmez Anastay ayağa kalktı ve ağlıya ağlıya, kesik kesik:

(Devamı var)

Haber'in bulmacası

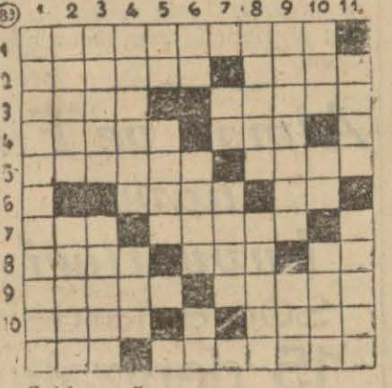

Soldan sağa:

1 — Tecim yurdu (ürekkep kelime), 2 — İhtilâlciler fazla aydınlıklı, 3 — Bir devletin parası, bir oyun, 4 — Arapça (devam ettirmek), mükemmel, 5 — Bir sanayi kasabamız, yaranın içinde bulunur, 6 — Dikiş levazımalından, arkadaş, 7 — Bir cins sandal, bazan insanın ayağına kadar gelir de kıymetini bilmez, 8 — Bir emir, defa, bir musiki âletinin tersi, 9 — Günün taksimatından, küçük erzak ambarı, 10 — Mukteder muharrir, seslenme, 11 — Bir edalın kısaltılmışının tersi, Avrupada bir nehir.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Şansa darılan (mürekkep kelime), 2 — Mürekkep bir edat, bir şeyi anlatmaklık, 3 — Yakın, acayip bir güzel sanat tarzı, 4 — İşaret, Allah, 5 — Nota, tarladaki buğday mahsulü, 6 — Bir notanın tersi, gayret, 8 — Ötedenberi mevcut olan, Çanakkale civarında bir kasabamız, 9 — Eski nazırlık rütbesi, bir deniz ölçüsünün tersi, 10 — Bir sayı, meşguliyet, büyük baba, 11 — Bir edat, müslümanların kitabı.

Dünkü bulmacamızın hâlli.

1 — Feci kazalar, 2 — Ebegümeci, E, 3 — Nem, Kiremit, 4 — İlik, L, Mor, 5 — Ke, Ay, Sinir, 6 — Eriş, Delice, 7 — L, Tabare, Ev, 8 — İmaret, Re, A, 9 — Leb, T, P, Saç, 10 — Et, Duba, İz, 11 — Raçalık, Şap.

KÜÇÜK İLÂNLAR

(Gazetemizin birinci sayfasında başlık yanındaki tarih çerçevesini doldurarak gönderecek okuyucularımızın ticarî mahiyeti haiz olmıyan küçük ilânları parasız neşrolunur.)

Evlenme teklifleri:

* Yaş 34, boy 172, kilo 74, içki, sigara kullanmayan, eşine daima mukayyet kalacak, devlet idaresinde çalışan makinist bir bay; evi bulunan kız veya dul bir bayanla evlenmek istemektedir. Tercih) remzine müracaat.

* 25 bin liralık bir serveti bulunan bir baba; 28 yaşındaki kızını evlendirmek istemektedir. Servetinin beş birinin damadına verecektir. İyi huylu, ahlâklı, biraz yakışıklıca, 30 - 40 yaşlarında bulunan taliplerin (Özba) remzine müracaatları. Doktor veya mühendisler tercih edilir.

* Yaş 32, boy 171, sarışın, mavi gözlü, İstanbul ve Anadoluda büyük birer tuhafiye mağazası bulunan, şimdi yedek subay olarak askerliğini yapmakta olan bir bay; 20 - 27 yaşlarında, cazip, balık etinde bir bayanla evlenmek istemektedir. (5 K.) remzine müracaat.

İş ve işçi arıyanlar

* Mali vaziyetinin müsaadesizliği dolayısile ilsenin dokuzuncu sınıfından ayrılmış, askerlikle hiçbir alâkası olmıyan, hesabı kuvvetli, daktilo bilen bir genç iş aramaktadır (Zağlı kalem) remzine müracaat.

* Genç bir bayan evlerde ahçılık veya orta işi aramaktadır. Namuskâr bekâr bir erkeğe de bakabilir. (R.S. kimsesiz) remzine müracaat.

* Lisenin beşinci sınıfında okuyan ve çaresizlik içinde tahsilin bırakmak üzere olan bir genç; öğleden sonraları ve gece saat 10 a kadar boğaz tokluğuna çalışmak istemektedir. Eski yazıyı da bilir. Mektebine devam etmek şartile lokantalarda garsonluk ve bulaşıkçılık dahi yapmağa hazırdır. (Y. Bal 412) remzine müracaat.

Müteferrik:

* 5.6 odalı, kalöriferli veya kalörifersiz, aydınlık bir apartımanda kiralık dairesi bulunanların Ankara caddesinde Türkiye eczanesinde Arif Neşete müracaatları.

* Eminönü, Bahçekapı, Ankara caddesi veya Cağaloğlunda, iki üç odalı, doktor muayenehanesi yapmaya elverişli bir dairesi bulunanların "Doktor,, remzine müracaatları.

* İyi kullanılmış Zays dürbinini satmak istiyenlerin istedikleri fiyatla dürbinin evsafını «Dürbin» remzine bildirmeleri.

Aldırınız:

Aşağıda remizleri yazılı olan okuyucularımızın namlarına gelen mektupları idarehanemizden (pazarları hariç) hergün sabahtan öğleye kadar ve saat 17 den sonra aldırmaları.

(Ateş 6) (A.G.) (B.T.45) (Bulunmaz) (E.N.S) (F.D.K.) (Kaynak) (Karcin) (Lâle 11) (Okur) (M.E. 49) (Nadide) (Okur) (P.A.) (2. R.U) (S.A.E.) (Salacak 7) (Samimi) (T.A.)

AŞK OYUNCAK DEĞİLDİR

- 67 - Nakleden: **Muzaffer ESEN**

Sizin arzu ettiğiniz, istediğinizden ziyade, dehşetli surette azap çektim, uykusuz, korkunç geceler geçirdim. Siz, kalbinizin bugünkü saflığıyla ruhun bu karmakarışık ıstıraplarını tahlil edemezsiniz.

Ümit hatalarını, yanlış hareketlerini inkâr etmeği esasen düşünmüyordu.

— Eğer kibirlilik etmişsem, eğer sizin kalbinizle oynadığımı sanarak kendi kalbimle oynadımsa, cezasını da müthiş bir surette çektim. Evet ben de unutulmaz acılarla kıvrandım. Hele annem'in yanında o biribirimizi incittiğimiz akşamdan sonra bu ıstırap artık tahammül edilmez bir hal almıştı. O çılgın dakikama bin defa lânet ettim. Zira o hâdiseden sonra siz çok zalim, daha hafif bir kelimeyle, artık bütün neşenizi başkalarına vermeğe başladınız. Silâhlarım aleyhime dönmüş, korktuğum başıma gelmişti. Artık siz hiçbir şeyi anlamak istemiyordunuz.. Ve dün öyle bir zaman geldi ki, artık her şeyin mahvolduğuna inandım, etrafı simsiyah gördüm.

Bana öyle geliyordu ki siz beni hiçbir zaman saf, aşka lâyık bulmıyacak, kalbinizde bana bir yer ayırmıyacaksınız.. İşte bu menus dakikaların ilhamile aklıma büyük annemin macerası geldi. Hatırlıyorsunuz ya, o kocasını muharebe meydanlarında takip edebilmek için erkek kıyafetine girmişti. Yavaş yavaş dimağımdaki bu fikir bir plân halini aldı. Bir müddet sonra bu hal benim inancımın haricine çıkacak kadar kuvvetlenmişti. Bunun müthiş bir şey olduğunu anlıyordum. Fakat madamki benim büyük annem gibi bir kocam yoktu, kendimi bin bir tehlikeye koyarak onu pek uzaklara kadar takip etmeye imkân bulamazdım, o halde yapılacak iş gayet basitti: mümkün olanı yapmak. İşte vapurunuza kadar arkanızdan gelişim bu hisden doğdu.

Ani ve sert bir hareketle genç kız, yüzünü Sabrinin göğsü üzerine yapıştırıp sakladı. Bu hareketteki taklidi imkânsız bir güzellik, saflık içinde bir feykalâdelik vardı. Sonra mahcup bir sesle:

— Bir gün bana demiştiniz ki, dedi, büyük annemin bir genç kadınken sevgisine, fedakârlığına en büyük delil olarak kocasına gösterdiği şey, güzel saçlarını feda etmesiydi. O güzel kumral dalgalı saçları. İşte böyle. Ben de sizi hiç kimseye nasip olmıyan bir muhabbetle sevdiğimi ispat etmek için ben de saçlarımı kestim.

Şimdi Sabri, kendinden geçerek genç kızın önünde diz çökmüş mini mini ellerinin etli ve yumuşak avuçlarına dudaklarını yapıştırmış yalvarıyordu:

— Ümit, İşte sana diz çökerek yalvarıyorum, beni muhabbetle, ihtirasla, aç, doymaz, engin aşkla; benim seni sevdiğim gibi...

Genç kız, bu kelimelerle karşılık vermedi. Kollarını nişanlısının boynuna doladı:

— Bana, ver bana gözlerini güzelim. O güzel annenin bir türlü derinliklerine dalamadığı gözlerini bana dünyanın en kıymetli bir hazinesi gibi ver. Şimdi onların yalnız bana, sade bana bakmasını istiyorum. Mevcudiyetlerinin en ince kısılarına kadar benim olmasını istiyorum. Şimdiye kadar o mavi uçurumlarda hiç kimsenin görmeğe muvaffak olamadığı esrarlı dehlizleri, nihayetsiz ufukları görmek, orada gönlün büyük kitabını okumak istiyorum.

Genç kız bu emre müteredditd, korkak, ve mahcup gözlerini kaldırarak itaat etti. Titrek kirpiklerin altında açılan bu bakışların mavi uçurumları içinde Sabrinin beklediği her şey vardı.

Sabri orada gördüğü tatlı fakat kızgın bir alevin yaman parıltısına bir defa daha yenilmişti.

Ümit azlı bir fısıltı ile anlatıyordu:

— Sır kumkumasının sakladığı şeyler hakikatte gayet basitti. Büyük, anlaşılmasından korktuğu derin bir aşk. Evet sevgilim!.. Yalnız bu idi. İşte şimdi artık ne kuvvetim ne de iradem kaldı. İçimde bütün gönlümü, bütün ruhumu dolduran bir tek arzu var. O da beni almanız hayatımıza beni karıştırmanız, hulâsa beni ayrı, sizden ayrı yaşatmamanızdır. Beni, böylece daima kalbiniz üstünde muhafaza etmeniz, saklamanızdır.

Büyük yat durgun, tılsımlı sularda kayıyordu. Ve etraflarında dalgalar, geminin beyaz kaburgalarında öper, okşar gibi çırpınarak sonu gelmez bir terennüm ile saadet dualarını ediyorlardı.

Ümit bu terennümler içinde kendinden geçerken büyük aşkının dalgın, hayal dolu geceleri içinde tasavvur ettiği aşk yolculuğunu düşünüyor ve hakikat karşısında hayalinin pek zayıf ve sönük kaldığını itiraf ediyordu. Ruhunda insanlığın kalbine sığmıyacak derecede geniş, bir sevinç, hudutsuz bir saadet dalgalanıyordu.

Evet, rüya görmüyordu, bu gördüğü şeyler hayal değil, eti ile, canı ile bir hakikat idi. Bu derin bu yüksek hazzı veren saadete hayallerinin merdivenleri bile yükselememişti. O, rüyalarında bile bu kadar büyük mutlak ve noksansız bir saadet görmemişti.

O, şimdi susmaktan mes'ut ve memnun konuşmuyor, bu derin saadet göklerinde uçmaktan doğan tatlı bir baş dönmesi içinde kalıyordu.

Sonra nereden geldiğini birdenbire anlıyamadığı bir fikir hattâ bir endişe dimağına çöktü; Sabriye dönerek sordu:

— Biliyor musunuz ne düşünüyorum?

Sonra bir nefeste endişesini tamamladı.

— Artık beni çirkin bulmuyorsunuz ya?..

Sabri şaşkın:

— Ben mi, dedi, ben mi sizi çirkin bulacağım... Siz, bu sabah ufukta gecelerle fecirlerin öpüştüğü saniyelerde mavi dalgaların köpüklerinden yaradılan kumral perilerin en güzeline benziyorsunuz. Siz dünyada en ciddî başları bile baygın bakışlarımızla döndürecek kadar güzelsiniz.

Röportaj Muharrirlerile Röportajlar

Kandemir anlatıyor

Ya dayı sadakası, ya amuca ihsanı veya baba mirası koltuğuna kurulduğu zaman cehlini sade gururile örtmek istiyen serseme bayılırım

Necmettin Molla ile garip bir mülâkat — Röportajcı neler görür: "Mükemmel tedbirlerimiz sayesinde hiç ağır hastamız yok,, diyebilmek için yatakları boşaltarak hastaları bodruma ve tavan arasına saklayan Revire varıncaya kadar.....

Bizim, şöhretlerini röportaj sahasında yapmış muharrirlerimiz var dır. Onlar, devlet reislerile, kıraallarla, imparatorlarla, başvekillerle, şöhreti dünyayı sarmış sanatkârlar, aktörler ve aktrislerle, müthiş cinayetler işlemiş katillerle, tehlikeden tehlikeye atılmış maceraperestlerle iki kelime ile "halkın merak ettiği,, her meşhurla konuşmuşlar ve bu konuşmalarını hepsi kendi üslûplarile yazmışlardır.

Hâkim suçluyu, müfettiş memuru, muallim talebeyi sorguya çeker. Fakat röportaj muharriri gönlünün istediğini, enteresan bulduğu herkesi konuşturmak için geniş bir hürriyet içindedir.

Hem şu da var ki: Hâkime verilen cevap, nihayet zabıt kâğıdına geçer ve birkaç dinleyici tarafından duyulur. Fakat röportaj muharririne söylenen her kelime, çelik çarklar arasında binlerce defa tekrarlanır ve okunur.

Bir gün düşündüm: Bu herkesi konuşturan, sorguya çeken röportaj muharrirlerimizi konuşturmak, sorguya çekmek herhalde hoş bir şey olacaktır. Çünkü onlar herkese sormuşlardır, kimse onlara sormamıştır. Onlar herkesi anlatmışlardır, kimse onları anlatmamıştır. Her meşhurun peşine düşen, röportaj muharrirlerinin kimse peşine düşmemiştir... Neden?

Ben, bu cesareti gösterdim ve onları birer birer konuşturdum.

Bunun cesaret neresinde diyeceksiniz? Söyliyeyim: Tereciye tere satmak kolay bir iş midir? İtiraf edeyim ki, şimdiye kadar yaptığım röportajlar arasında hiçbiri bana bu kadar heyecan vermemiştir. Çünkü şöyle bir haleti ruhiye içindeydim: Meselâ sualimi sorarken, kendi kendime:

— Acaba o, bu röportajı yapsaydı, Benim sorduğum bu suali sorar mıydı? Yahut nasıl sorardı?

Diye düşündüm. Yazarken de aynı şey:

— Acaba o bunu nasıl yazardı?

İşte bu röportaj serisini böyle bir haleti ruhiye içinde hazırladım.

Üstat Mahmut Yesari'nin yazdığı gibi, Enver paşanın, Riza Tevfiğin ve şimdi hatırlıyamadığım meşhurlarımızın peşinde aylarca koşan Kandemirin çok değil yalnız bir gün peşinde koşmak kâfi geldi. Çünkü onun yaptığı gibi ne Afganistana kadar uzanmağa, ne de Suriye çöllerinde yorulmağa lüzum vardı. Babiali yokuşuna üç defacık tırmanıvermek onunla konuşabilmeme kâfi geldi.

Tasviriefkâr gazetesinin yazı işleri odasında Kandemirle karşı karşıya oturuyoruz. Bana:

— Dinle Kayabal, dedi, sen bu röportajı yapmasan olmaz mı?

Ben sesimin tonuna bir kat'iyet vererek:

— İmkansız, dedim, mutlaka,, yapmalıyım. Hem pek çok şey soracak değilim. Meselâ bana röportaj muharrirliğine nasıl başladığınızı anlatıverin. Evet evet... iste yazıyorum.

Kandemir:

— Bize de mi?.. der gibi gülümsedi ve yüzlerce heyecanlı röportaj, güzel ve zor seyahatler, değişik bir dekor arasında geçen gazetecilik hayatının mazisini gayriihtiyari hatırladı.

— Yirmi sene evvel, dedi, Türkistan yolunda bir gün Aşkabâda uğramıştım. Orada, türkmenler arasında dolaşırken, bunların, İstanbuldan gelmiş bir Türk olduğumu anlayınca, çırpına çırpına etrafımı sarışları, ağlaya ağlaya boynuma ve ellerime sarılışları içime dokunmuştu. Akşam otele dönünce gördüklerimi, işittiklerimi, duyduklarımı içten, bütün bir samimiyetle defterime not etmiştim. Bir müddet sonra Ankaradan şimdiki Ulusun babası (Hâkimiyeti Milliye) gazetesini idare eden Recep Pekerden bir mektup aldım. Benden seyahat intibaları istiyordu. Oturdum, bu notlardan bir yazı çıkardım. Hâkimiyeti Milliyede çıkan bu (Türkmenler arasında) yı ayni tarzda başkaları takip etti. Sedat Simavinin İstanbuldaki (Resimli gazete) sinde Hoyi dostumun memleketini tasvir eden bir yazı göndermiştim. Seyahatten dönüşte bu yazılarımın, yani röportajlarımın beğenildiğini söyle diler. Büyük bir okuyucu kitlesinin hoşlandığı bu tarz, benim de hoşuma gitmişti. İşte, eğer olabildimse, böyle röportajcı oldum galiba...

— Bugüne kadar sayısız insanla tanıştınız. Gazeteci olarak hangi tip muhataptan hoşlanırsınız?

— Ya dayı sadakası, ya amca ihsanı, ya baba mirası koltuğa kurulduğu zaman cehlini sade gururu ile örtmek istiyen serseme, sonradan görmüşçüye, her taşın altından kalkan pişkine bayılırım!

— Muhatabınızı konuşturmak, ona istediğinizi söyletmek için ne yaparsınız?

— Bazıları küçücük bir zahmete bile sokmadan, hattâ sual sordurmağa bile meydan bırakmadan bülbül kesilir. Meselâ, allah rahmet eylesin Florinalı Nâzım bey ne hoş adamdı?..

Bir de Mithat Cemâl bey varmış. Vakâ giyaben çok saydığım bu zatla, telefonda kararlaştırdığımız randevuların hepsi, elimizde olmıyan sebeplerle suya düştüğünden, henüz bir defacık bile görüşememişsem de, arkadaşların suya düşmemiş randevularda bile zarif ve nazik muhataplarının ağzını bıçak açmadığından şikâyet edip durduklarını bilirim. Eli çok açık olduğu söylenen güzide şairin gazetecilere karşı bu kadar hasis davranışı, onu (konuşmayan) tiplerin bir örneği haline getirmiştir. Netice itibarile: kendi kendine konuşanla, hiç konuşmayanlar bir tarafa bırakılırsa, diğerlerile, işte seninle konuştuğumuz gibi, tatlı tatlı, güzel güzel konuşuruz.

— Ya sizi sinirlendiren muhataplar kimlerdir?

— Vallahi benî hiçbir muhatap sinirlendirmez. Bir gün Necmeddin Molla ile görüşmek üzere Büyükdereye gitmiştim. Kapıyı açan kadın, lûtfen biraz bekleyiniz dedi. Biraz sonra da evin tavan arasına yakın bir yerinde bir pencere açıldı ve Necmeddin Mollanın başı göründü. Düşününüz, ben kaldırımda, o tepede. Havaya kalkmış başım, sözlerimi iyi anlatabilmek için mütemadiyen hareket eden ellerimle, beni o halde görenler. Karagöze benzeteb'ilirdi. Fakat ne dedimse nafile, sayın muhatabım ne aşağı indi, ne de beni yukarı aldı.

Kandemir bunu anlatırken kahkahalarla gülüyordu.

— Gözlerimin önüne geldikçe kahkahalarımı zaptedemediğim bu acaip mülâkatı (!) da şimdi nereden hatırladım, dedi, evet... Necmeddin Mollanın o zamanki bu kabul tarzına bile sinirlenmemiştim. Görüyorsunuz ki hâlâ da gülüyorum. O halde, sinirlendiren muhatap?... Hayır, ben böyle bir şey bilmiyorum.

— Sualleriniz evvelden mi hazırlarsınız, yoksa?..

— Öyle de olur, böyle de... Adamma, zamana, mekâna göre değişir. Fakat ekseriyetle hazırlanan muhataplardır. Telefonu açıp da "Geliyorum!" dediğiniz zerde, derhal sizin görmek istediğiniz her şeyi gizlemek, saklamak, yok etmek ve gösterilmek istenen şeyleri ortaya sermek faaliyeti başlar... Bu, salonlara, renklere, hâdiselere bir dil tutukluğu verir. Yazık ki insanların da çoğu böyledir. Karşınızda oldukları gibi görünmemek için ellerinden geleni yaparlar. Röportajcının katlandığı, fakat ekseriya muzaffer çıktığı mücadele; işte bundan dolayı çok çetin, çok yorucudur.

"— Aldığınız sıhhi tedbirlerin mükemmeliyeti sayesinde hiç ağır hastanız yok!,, diyebilmek için, yatakları kaşla göz arasında boşaltıp hastaları depolara, mahzenlere, bodrumlara saklanmış revirler gören röportajcının: günün birinde:

"— Asayiş berkemaldir!,, diye böbürlenmek için mahkûmları yer değiştirilmiş, şuraya buraya saklanmış hapishaneler görmesi ihtimali yok mudur sanırsın?

— Muhtelif zamanlarda romancı, hikâyeci ve şairlerimizle mülâkatlar yaptınız. Bunlar arasında en güzel konuşan kimdir, söyler misiniz?

— Öyle bir sual sordun ki, dostlarım, ahbaplarım, arkadaşlarımla.. yok azizim yok bu suali bir kalemde minha ediver hele..

— Ya sanatkârlarımız, onlar arasında en güzel konuşanlar kimlerdir?

Kandemir, bu mevzuda onu mutlaka söyletmek arzusunda olduğumu anlayınca:

— Hepsi, hepsi; yahut şu bu diye ayırmaktan vazgeçersen, dedi, gel de kulağına söyliyeyim: Maalesef bizim memlekette, hattâ münevverler arasında güzel konuşan, parmakla değil, davul zurna ile gösterilecek kadar az, çok az.. O kadar azdır ki (yok!) desen bile günaha girmiyeceğine emin olabilirsin. İnanmazsan okuyucular arasında bir anket aç da sor, bak sana güzel konuşan beş isim verebilirler mi?

— Müsaadenizle size, belki hoşlanmıyacağınız bir sual daha soracağım: Röportaj muharrirleri arasında kimleri beğenirsiniz?

— Bu sualin tahmin ettiğin gibi beni ürkütmedi. Cevap mı istiyorsun, söyliyeyim: Anadolu ajansını! Baksana, harp meydanlarını tasvir eden o, acıktan ölenleri anlatan o, Ruzveltlerle, Stalinlerle, Çörçillerle konuşan o... Kele bir az da türkçe öğrenirse, hepimiz ekmeğimizden olacağız diye korkarım.

— Gerçi güzel söylediniz, fakat istediğim cevabı vermediniz. O halde size şunu sorayım: muhatabınız sorduğunuz sualin cevabını kaçamak yoldan giderek verirse ne yaparsınız?

— Derhal suali değiştirir, başka bir şey sorarım.

Çaresiz ben de sualimi değiştirdim ve:

— Öyleyse, dedim, bana nasıl yazdığınızı anlatır mısınız?.. Kolay mı, zor mu yazıyorsunuz?.

— Yazık ki kolay yazarım diyemiyeceğim. Daha yazıya heveslendiğim sıralarda, Tanînde çalışan Falih Rıfkının, meselâ Tepebaşı bahçesinde, o kalabalık ortasında, bir yandan varyete seyreder, bir yandan neşeli sohbetimize kulak verirken, sanki yapayalnızmış gibi, o tertemiz yazıları bir çırpıda çıkarışına hayran hayran bakar, onun bu seri yazısına gıpta ederdim. Seneler geçti, vakâ kolay ve çabuk yazanlara çokluk rasgelmiyorsam da, hâlâ asûde bir köşede, önüme iyi demlenmiş çayımı, pipomu, ucu sivri kalemimi, lâstiğimi, buruşuksuz kâğıdımı yaymadan ve uzun uzun düşünmeden yazamayışıma sinirlenirim.

Kandemirin hakikaten çok zor yazdığını ben zaten biliyordum. Çünkü onun, bir senedenberi herkesten gizli olarak bir roman hazırladığından ve hâlâ bitiremediğinden haberdarım.

KADRİ KAYABAL

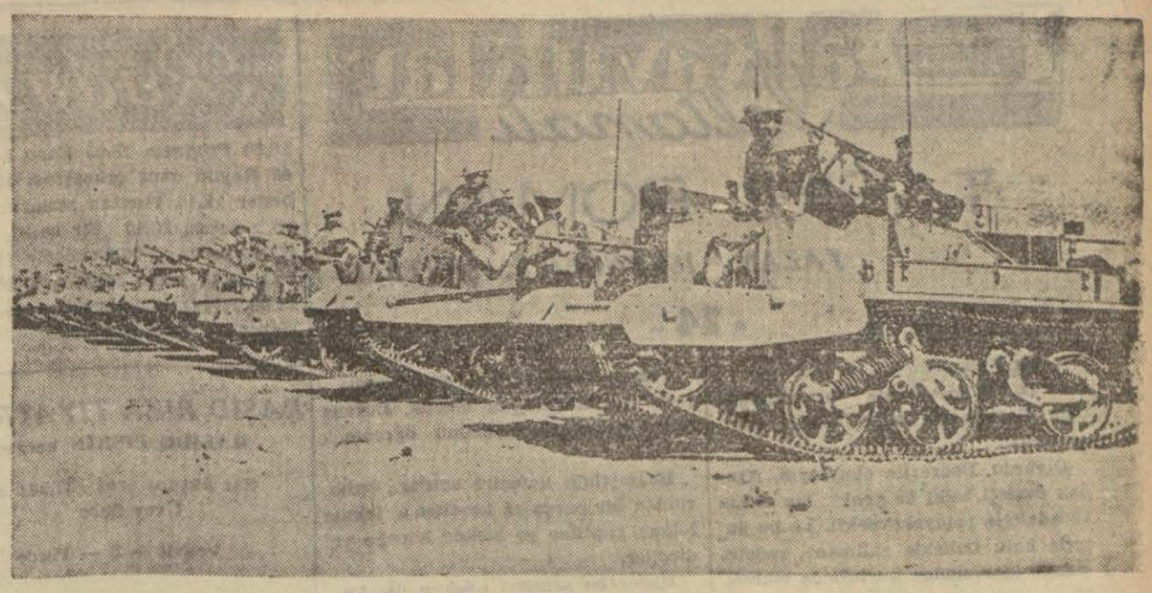

Askerlik
Çölde harp

MISIR harbinden bahseden resmi tebliğlerde sık sık rastgeldiğimiz bir cümle var: "Geniş ölçüde keşif faaliyeti olmuştur,, Fakat halk çölde yeni sistem savaşa alışkın değildir. Zırhlı birliklerden, kamyonlardan mürekkep olan asker birliklerinin çölde nasıl dövüştüğünü, düşman hareketlerini nasıl gözetlediğini, düşmanla nasıl karşılaştığını hakkiyle bilenler çok nadirdir.

HARP MEYDANI

ÇÖLDEKİ harp meydanlarının ne kadar hazin bir manzara gösterdiğini tahayyül etmek bile çok müşküldür. Şurada, burada, eskiden kudretin mutlak timsali olan terkedilmiş tanklar şimdi delik deşik ve simsiyah kesilmiş bir iskelet, bozulmuş yahut yanmış arabalar, kırık toplar ve darmadağınık gülle kapçakları harp yerini gösterir. Buralarda ara sıra baş ucuna çelik bir miğfer dikilmiş taze bir mezar da görmek mümkündür. Etraf silik ve kederli bir boşluktur, kum bile yok fakat ufak taş parçaları arasında pırıl pırıl yanan tuz yığınları, ince çalılıklar ve bodur nebatlar.

Bu çorak boşlukta, iki düşman ordusu içerisi maganezli ve güç içilebilir bir su ile dolu nadir kuyuların başında dayanak noktaları kurar.

DAYANAK NOKTALARI

DAYANAK noktaları hafif sahra istihkâmlarının arkalarında kurulmuştur. Bu sahra istihkâmları mitralyöz yuvalarını ve tanksavar silâhları korur. Bu müdafaa hatlarının önünde umumiyetle mayın tarlaları bulunur. Hattın içerisinde merkezden ve kuyunun yanında kamyonlar, komutan postası ve radyo bulunur. Kenarlarda motörlü piyadenin kamyonları ve seyyar tamir atölyeleri yerleştirilmiştir. Aralarındaki geniş mesafelerde ve etraftaki boşlukta hareket haline geçmeye hazır kamyonlar ve seyyar uçaksavar bataryalar sıralanmıştır.

Ordular için zırhlı vasıtaları, tankları, kamyonlara yerleştirilen mitralyözleri derhal tamir edebilmek çok mühim bir ihtiyaçtır. Aksi takdirde ufacık bir motör arızasız, küçük bir kurşun deliği koca bir harp vasıtasını hareketten mahrum kılar. Almanlar uzun zamandanberi bu tamir vasıtalarını son derece tekemmül ettirmişlerdir. Yine kamyonlara yerleştirilen tamir atölyeleri çarpışma yerine kadar tankların arkasından giderler. Harpte yaralıları taşıyacak hastahane arabaları ne kadar lâzımsa bu tamir atölyeleri de o kadar lüzumludur.

KARA MAYIN TARLALARI

MAREŞAL Rommel'in meşhur gedik açma sistemiyle büyük zayiat mukabilinde Siyanaykadaki İngiliz mayın tarlalarında açtığı yol pasif müdafaasının emniyetini bir defa daha ispat etmiştir.

Tankların tekâmülü yüzünden bu seyyar istihkâmlara karşı mayın tarlaları en ehemmiyetli müdafaa vasıtalarından birisi halini almıştır.

Mayın tarlaları toprak içerisine az bir derinlikte konulmuş mayınlardan terekküp eder. Bunlar o suretle konulurlar ki tanklar bir veya birkaç mayını infilâk ettirmeden bu sahadan geçemezler. Bu mayınlar tank tekerleklerini ve millerini harap etmeğe kâfi gelir. Kezalik tanklarda çalışan erler için obüslerden ve şarapnellerden daha tehlikeli olan patladığı vakit binlerce küçük taneler halinde etrafa yayılan mayınlar da vardır.

Bir mayın tarlası umumiyetle aralarında 1,50 ilâ 1,80 metre aralık bulunan 5 hattan teşekkül eder. Mayınların konuluşu veyahut kaldırılışı kuvvetli bir hava himayesi altında geceleyin yapılır. Ve istihkâmcı erlerin en tehlikeli işlerinden birisidir.

En ileride bir piyade bölüğü mayınların konulacağı yeri kazar. Sonra mayınları taşıyan ve 10, 15 metre aralıklı bir dizi halinde ilerleyen kamyonlar gelir. Arkasından da mayınları koyacak istihkâm takımları.

Mayın serbest bir yatağa konur. Üzerindeki emniyet başlığı kaldırılır ve hafifçe örtülür.

Mayın tarlaları tıpkı denizde olduğu gibi yerleri harita üzerinde işaretlidir. Hatâ uğrak yerlerin yakınında olan mayın tarlalarının etrafına kazıklar ve ipler gerilir. Düşman hücumu muhtemel görünüdüğü anlarda bu kazıkların ve iplerin kaldırıldıklarını söylemeye hacet yoktur.

Mayın tarlalarının mevkiini keşfetmek için bugün birçok usuller vardır, fakat bu usuller kurmayların sırrıdır. Maamafih bu âletler manyetik cereyanların vücudunu haber veren makinelerden istifade edilerek yapılmıştır sanıyoruz.

TANKSAVAR TOPLAR

MAYIN tarlaları tank hücumları için pasif korunmadır. Tank hücumlarının aktif müdafaasını tanksavar toplar teşkil eder. Bu toplarla uçaksavar toplar hattâ sahra topları arasında büyük farklar yoktur. İcabında öbürleri de tanksavar topu olarak kullanılmaktadır. Hattâ Almanlar epeyce zamandanberi 88 lik Falk uçaksavar toplarını tank mülafaasında muvaffakıyetle kullanmışlardır. Maamafih Almanların bilhassa tanklar için yaptıkları 50 lik pak topları da vardır. Bu topların çapı hafifçe mahrutidir, bu yüzden obüsün ilk sürati artar ve delme kabiliyeti çoğalır. İngilizleri'n ipunder ismini verdikleri topları da evsaf itibariyle Alman toplarından aşağı kalmamaktadır.

KEŞİFLER

RESMİ tebliğlerde sık sık bahsolunan keşif hareketleri bu dayanak noktaları etrafında yapılır. Keşif kolları düşman işgali altında bulunan mıntakaya ilerler ve fecrin hafif aydınlığından istifade ederek düşman dayanak noktalarına yanaşırlar. Düşmana çok yakın — bazan bu yakınlık 2, 3 kilometre kadardır — bir mesafede çukurlara yerleşirler.

Bu küçük keşif kolları beraberlerinde 3 yahut 4 mitralyözden başka silâh götürmezler. Bunların esas vazifesi düşmanın hareketlerini gözetlemektir. Bir taraftan da siyah gözlükleriyle üzerlerine el'an pike yapabilecek olan düşman uçaklarını gözetlemekten hali kalmazlar.

Bu keşif unsurları ana kuvvetlerle görüşmek için kat'iyen radyo kullanmazlar. Zira radyo ile gönderilen haberleri, şifreli bile olsa düşman zapteder. Ve fazla olarak bu radyonun nereden gönderildiğini öğrenebilir. Fakat bu keşif kollarının beraberinde ihtiyat radyoları mevcuttur. Pek müstacel bir haber vermek lâzım olduğu anda anten dikilir ve radyo işler.

Her iki taraf sürpriz hücumlarından sakınmak ve öteki tarafın hareketlerini kollamak için bu keşif kollarına sık sık başvurur.

ÇÖLDE HARP

ÇÖLDE tankların ve motörlerin çarpışması bir bitirme ve kat'i zafer harbi değildir. Fazla olarak uzun zaman da devam etmez. Bunlar kısa devamlı çarpışmalardır. Zira erzak ve mühimmat almak ve bozulan tankları tamir etmek lüzumu harbe sık sık ara verilmesine sebebiyet verebilir.

Makine çölü yenmiştir, diyorlar. Bu iddia kısmen doğrudur. Fakat çölün elinde medeniyete meydan okumak için çok kuvvetli bir vasıtası vardır: Su.

Çöl harbinin hakiki anahtarı sudur. Medeniyet kumu, sıcağı, çoraklığı ve yolsuzluğu yenmiş fakat susuzluğa karşı yenilmiştir.

Çölde hücumun, müdafaanın teşebbüsü elde tutmanın ehemmiyeti ikinci derecede kalır. Burada harbi kazanmanın bir tek çaresi vardır: Kendi tanklarını bozmadan ve harap etmeden düşman tanklarını bitirmek. Hangi tarafın tankları daha evvel biterse çöl harbinin mağlûbu odur.

Dalkavuklar Saltanatı

TARİHİ ROMAN

YAZAN: İSKENDER F. SERTELLİ

- 24 -

Tahir Kalkan:

— O, çok mevsimsiz bir zamanda öldü. Bedrettinin yerini kimse tutamıyacak.

Diyordu. Bedrettin ölmeseydi, Atabek devleti belki de yeni bir nizamı ve adaletle yaşıyabilecekti. Ve bu suretle halk Özbekin zalimane, müstebidane idaresinden kurtulmuş olacaktı.

* * *

Bedrettinin gözdelerinden başka bir karısı ve iki küçük erkek çocuğu vardı. Karısı . Hacer köşke geldiği gündenberi . evin zemin katında bir odaya kapanmış, kimseye görünmeden ve kimseye zarar vermeden, çocuklarile beraber oturuyordu.

Bedrettin karısını - Hacer geldikten sonra . büsbütün ihmal etmişti. Fakat karısı (Akyüz) çok asil aileye mensup bir Türk kızıydı. Kocasına karşı hiçbir zaman kıskançlık göstermemiş ve Hacer gelir gelmez kendi odasına çekilmişti.

Şimdi, bu köşkün zemin katındaki odalardan birinde ağlıyan (Akyüz)ün yası herkesten büyüktü ., herkesten derindi. Çünkü Bedrettini ondan çok riyasız seven hiç kimse yoktu. (Akyüz) kocasının tabutunu köşkten çıkarırlarken:

"— Bedrettin eceliyle ölmedi. Onu zehirlediler., öldürdüler!,,

Diye bağırıyordu.

Tahir Kalkan bu feryadı duydu. Kapının önünde durdu:

— Bu kadının bildiği bir şey var. Onu söyletelim.. hakikati öğrenelim. Ondan sonra cenazeyi götürürüz.

Dedi. (Akyüz)ü çağırdı.

Zavallı kadıncağızın ağlamaktan gözleri şişmişti. Rengi balmumu gibi sapsarıydı.

— Beni de onunla beraber gömünüz., ben zaten ondan önce mezara girmiştim.

Tahir Kalkan sordu:

— Kocanın dün sabah sıhhati yerinde olduğunu söylüyorlar. Yoksa Bedrettin kahpece bir taarruza mı uğradı?

(Akyüz) korkak ve çekingen bir tavırla:

— Onu zehirlemişler dedi . başka bir şey söyliyemem.

Tahir Kalkan şüpheye düştü:

— Kimden korkuyorsun? Arkanda, kocanı seven koskoca bir millet var. (Akyüz) komutanın kulağına iğildi:

— Bu köşke hâkim bir kadın var. Kocamı öldüren odur. Ben ondan korkuyorum. Bu kadın iki kere benim çocuklarımı da zehirlemek ve Bedrettinin neslini ortadan kaldırmak istedi. Yuvamızı yıkan bu kadını tutunuz.. o bir casustur. Bağdat halifesinin casusudur.

Tahir Kalkan bu sözleri duyunca şüphesi büsbütün arttı.

— Bedrettinin zehirlendiğini nerden biliyorsun?

Yaslı kadın cevap verdi:

— Uzaktan seziyordum. Sözümün doğruluğunu anlamanız için, Bedrettinin vücudundan bir parça et kesip köpeklerin ağzına atınız. Eğer bu et parçasını yiyen köpekler zehirlenip ölmezse, ben cezama razıyım.

Tabutu indirdiler.

Hocalar:

— Bunu yapmak günah olur.

Diyerek, Bedrettinin vücudundan et kestirmeğe razı olmadılar.

Fakat, Tahir Kalkan emir verdi:

— Benim dediğim olacak. Burada dönen dolapların içyüzünü öğrenmek isterim.

Bedrettinin kefenini açtılar.. baldırından bir parça et keserek, lokma lokma yaptılar ve birkaç köpeğe yedirdiler.

Hacer bu sahneyi köşkün üst katından hayretle seyrediyordu.

Acaba, Hacer, gerçekten Bedrettini zehirlemiş miydi?

Biraz sonra her şey meydana çıkacaktı..

Cenaze törenine gelenler sokakta bekleşiyorlardı.

Herkes heyecan ve tereddüt içindeydi.

Yerlilerden bir kısmı:

— Bedrettin eceliyle ölmüştür.

Diyor, diğer kısmı da:

— Tahir Kalkanın elbette bir duygusu vardır. Hele şu işin sonunu bekliyelim.

Diyerek kulak kabartıyor ve dakikalar geçtikçe sabırsızlanıyordu.

Hacer tehlikenin kendisine yaklaştığını görünce, Bedrettinin kölelerinden Mahmuda koştu.

— Bedrettinin karısı hile ile beni lekelemek istiyor. Eğer beni buradan emin bir yere kaçırabilirsen, bütün mücevherlerimi sana hediye edeceğim ve ölünceye kadar senin olacağım, dedi.

Mahmut otuz yaşlarında uzunb oylu yakışıklı bir erkekti. Bedrettine onu amcası hediye etmişti. Özbek, Mahmudu vaktile Gürcülerle yaptığı bir savaşta esir almıştı. Mahmut o zaman:

— Beni köleliğe kabul ederseniz size sadakatle hizmet ederim.

Diye yalvarmış, Özbek de onu köleliğe kabul ederek sarayında alıkoymuştu.

İşte Mahmut o zamandanberi Tebrizde yaşıyordu. Bedrettinin köşküne geleli iki yıl bile olmamıştı. Mahmut. Bedrettinin yanında rahata kavuşmuştu. Orada bir köleden ziyade hür bir adam gibi muamele görüyordu. Bedrettinden hiçbir fenalık hattâ ufak bir hakaret bile görmemişti.

Mahmut, Hacerin teklifi karşısında birdenbire şaşırdı:

— Henüz cenazesi ortada duran efendime ihanet etmek nasıl olur: Ben bu işi yapamam.

Diye cevap verdi. Mahmut vicdanlı bir insandı. Bedrettinin arkasında ağlayanlardan biri de kendisiydi. Hacer:

— Bedrettini yalnız sen değil, ben de kaybettim, dedi. Fakat bu göz yaşları bizi kurtarmaz. Yarın Bedrettinin karısı hepimizi evden kovacak. O zaman sokakta kalacağız. Belki de daha büyük iftiralarla karşılaşacağız. Eğer şimdi kaçmazsak, canımızı kurtaramayız.

(Devamı var)

ZAYİ — Belediyece ihalesi ilân edilmiş olan yol ve kanalların inşaatı münakasasına iştirak etmek üzere, İş Bankasından almış olduğum teminat mektubu ile, ticaret odası evrakı ve belediye vesikasını zayi ettim. bulup aşağıdaki adrese getirene mükâfat verilecektir.

Beyoğlu Tozkoparan Camedan sokak No. 8 Yol müteahhidi Mustafa Tamakan

---

Radyo

18,00 Program 18,03 Fasıl heyeti 18,45 Raydo dans orkestrası 19.30 Haberler 19,45 Yurttan sesler 20,15 radyo gazetesi 20,45 Bir halk türküsü öğreniyoruz 21,00 konuşma (Evin saati) 21,15 piano soloları 21,30 temsil 21,50 Riyaseticümhur bandosu 22,30 Haberler 22.50 Kapanış.

RAŞİD RIZA TİYATROSU

HALİDE PİŞKİN beraber

Her akşam saat (21,30) da

Üvey Baba

Vodvil — 3 — Perde

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser

İCABINDA GÜNDE 3 KAŞE ALINABİLİR

Kız ve Erkek kısımları

BOĞAZİÇİ LİSELERİ

Ana sınıfı — İlk — Orta — Lise

Yatılı ve yatısız talebe kaydına ve eski talebenin kaydının yenilenmesine başlanmıştır.

ARNAVUTKÖY ÇİFTESARAYLAR — Telefon: 36.210

Ankara Jandarma satınalma komisyonundan:

Beher çiftine 1250 gram kösele 650 gram vaketa 115 gram kabara ervisi ve bir çift nalça verilmek şartile mevcut nümune ve şartnamesine göre 15.000 çift mıhsöcel er kundurası imaliyesi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Bir çift kunduranın imaliyesine iki yüz kuruş fiyat tahmin edilmiştir. Eksiltmesi 17.9.942 perşembe günü saat 15 te J. Gn. K. dairesindeki J. satınalma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 2250 lira olup şartnamesi 150 kuruş mukabilinde Ankara ve İstanbul J. satınalma komisyonundan alınabilir. Kanuni evsafı haiz isteklilerin belli gün ve saatten bir saat evveline kadar kapalı zarf tekliflerini makbuz mukabilinde komisyona vermeleri. (7285-9404)

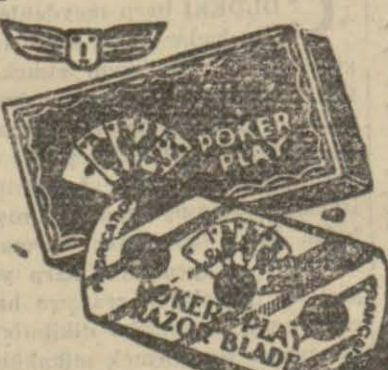

POKER

TIRAŞ BIÇAKLARI

Cildi tahriş etmez,

cildi yumuşatır,

Her yerde P O K E R traş

bıçaklarını arayınız.

As. Fb. İzmir Silâh Fabrikası Sa. Al. Ko. Rs. den:

1 — İhtiyaca binaen aşağıda cins ve miktarı yazılı iki kalem kösele ayrı ayrı veya tamamı 1.10.942 perşembe günü saat 14 te pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Satın alınacak köselelere ait şartnameler çalışma günleri içinde saat (8) den saat 17 ye kadar Tophanede askeri fabrikalar satınalma komisyonunda görülebilir.

3 — İstekliler teminatlarını emvale yatırarak alacakları makbuz ve 2490 sayılı kanun mucibince icabeden vesaikle birlikte belli edilen gün ve saatte İzmirde Halkapınarda silâh fabrikasında toplanacak komisyona müracaatları (10014)

Cinsi	Miktarı kilo	Muhammen bedeli	Teminatı lira
Sarı sabunlu kösele	1200	8280	1242
Siyah sabunlu kösele	1500	9750	1463

İstanbul Belediyesi ilânları

Beşiktaşta Barbaros türbesi etrafındaki bahçe ve yolların inşaat ve tamiratı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli (16450) lira (52) kuruş ve ilk teminatı (1233) lira (79) kuruştur. Mukavele, eksiltme, nafia işleri umumi, hususi ve fenni şartnameleri, proje keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak 82 kuruş mukabilinde Belediye Fen işleri müdürlüğünden verilecektir. İhale 28.9.942 pazartesi günü saat 15 te daimi encümende yapılacaktır.

Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları, ihale tarihinden sekiz gün evvel belediye fen işleri müdürlüğüne müracaatla alacakları fenni ehliyeti imzalı şartname ve saire ve kanunen ibrazı lâzımgelen diğer vesikalarile birlikte 2490 numaralı kanunun tarifatı çevresinde hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 14 e kadar daimi encümene vermeleri lâzımdır. (9814)

İstanbul Defterdarlığından:

Dosya No.	Nevi	Muhammen bedel	teminat
51217/1114/57	Mecidiyeköyünde 4 pafta 2 ada 19 parsel No. lı 181 metre murabbaı arsa	543	41
70	Mecidiyeköyünde 7 pafta 51 ada 10 parsel No. lı 395 metre murabbaı arsa.	3950	297
93	Mecidiyeköyünde 9 pafta 61 ada 2 parsel No. lı 1162 metre murabbaı arsa	302,12	23
94	Mecidiyeköyünde 9 pafta 61 ada 3 parsel No. lı 615 metre murabbaı arsa	159,90	12
96	Mecidiyeköyünde 9 pafta 62 ada 3 parsel No. lı 1550 metre murabbaı arsa.	1550	117
97	Mecidiyeköyünde 9 pafta 62 ada 2 parsel No. lı 1822 metre murabbaı arsa.	2733	205
99	Mecidiyeköyünde 9 pafta 63 ada 15 parsel No. lı 2897 metre murabbaı arsa.	1158,80	87
100	Mecidiyeköyünde 9 pafta 33 ada 14 parsel No. lı 2130 metre murabbaı arsa	1278	96
101	Mecidiyeköyünde 9 pafta 63 ada 2 parsel No. lı 4984 metre murabbaı arsa	1993,60	150
105	Mecidiyeköyünde 9 pafta 66 ada 5 parsel No. lı 1375 metre murabbaı arsa	4125	310
109	Mecidiyeköyünde 9 pafta 63 ada 17 parsel No. lı 640 metre murabbaı arsa	640	48

Yukarda yazılı gayrimenkuller 25.9.942 cuma günü saat 14 te Millî Emlâk Müdürlüğünde müteşekkil komisyonda ayrı ayrı ve açık arttırma ile satılacaktır.

İsteklilerin nüfus hüviyet cüzdanları ve teminat makbuzlarile birlikte ihale saatinde komisyona ve fazla izahat için Millî Emlâk Müdürlüğüne müracaatları. (9666)

Devlet Demiryolları meslek okuluna talebe alınacaktır

Devlet Demiryolları Umum Müdürlüğünden:

Devlet Demiryollarının muhtelif ihtisas şubeleri için memur yetiştirilmek üzere Ankarada bir "Demiryol Meslek Okulu,, tesis edilmiştir.

Mektep yatılı olup tedris müddeti üç senedir. Talebenin her türlü elbise, yiyecek, yatacak ve tedris malzemesi idarece parasız temin edilir

İşbu mektep mezunları Devlet Demiryollarında Lise mezunlarına mahsus maaş ve haklara sahip olurlar. Askerlik mükellefiyetlerinde kısa hizmete tabi tutulurlar.

Demiryol Meslek Okulunu iyi derecelerde bitirenler arasında veyahut meslek hayatında yüksek ehliyet gösterenlerinden ecnebi memleketlerde idare hesabına yüksek tahsil ve ihtisas yaptırılmak üzere her sene ayrıca talebe ve memur seçilecektir.

Kayıt ve kabul şartları :

1 — Türk olmak

2 — İdaremiz hekimleri tarafından yapılacak sıhhat ve Psiko teknik muayenelerinde sıhhatli olduğu anlaşılmak

3 — 14 yaşını doldurmuş ve 18 yaşını bitirmemiş olmak

4 — Açılacak müsabaka imtihanında kazanmak "imtihanlar Türkçe, Matematik ve Tabiat bilgisinden yapılacaktır. „

5 — En az orta okul mezunu olmak. "Tahsil seviyesi ortadan yüksek olanlar da meslek okulunun birinci sınıfına kabul olunurlar.„

Müsabaka imtihanları: Ankara, İstanbul "Haydarpaşa ve Sirkecide,, Eskişehir, Balıkesir, Afyon, İzmir, Kayseri, Adana, Malatya, Erzurum şehirlerinde İşletme Müdürlüklerinde I. birinci teşrin.942 perşenbe günü yapılacatır.

Talipler nihayet 30. eylül. 942 tarihine kadar imtihan olmak istedikleri şehirlerdeki Demiryolları İşletme Müdürlüklerine birer dilekçe ile müracaat etmelidirler.

Dilekçelere iliştirilecek vesikalar şunlardır :

1 — İsteklinin bugünkü haline uygun fotoğrafı taşıyan nüfus hüviyet cüzdanı

2 — Mektep diploması ve yahut tasdiknamesi "Bunlara yapıştırılan fotoğraflar da talebenin bugünkü halini göstereceklir.„

3 — İyi huy kâğıdı

4 — Aşı kâğıdı

İşletme merkezlerinde bulunan istekliler yukarıda gösterilen dilekçe ve vsikalarını bizzat işletme Müdürlüklerine götürerek birer kayıt numarası alacaklardır.

Diğer yerlerden gelecek istekliler, 20 den 28 eylûle kadar en yakın Demiryol istasyonuna gelerek işbu dilekçe ve vesikalarını istasyon şefine gösterecek ve dilekçelerini kayıt ettirdikten ve istasyon mühürile mühürlettikten sonra seyahat edecekleri trenin tarih, numara ve saatini yazdıracaklar ve bu vesika ve dilekçe ile trende ikinci mevkide parasız seyahat edeceklerdir.

İşbu istekliler müracaat ettikleri istasyona göre en yakın İşletme merkezine giderek orada imtihan olmağa mecburdurlar.

Ancak: Müracaat tarihlerindeki tren vaziyetine göre gidecekleri en yakın İşletme merkezine 30 eylûl tarihinden evvel yetişemedikleri takdirde bu tarihten evvel yetişebilecekleri diğer İşletme merkezlerinden en yakınına giderek orada imtihana girebileceklerdir. Talebe yolda kontrol esnasında üzerlerinde bulunduracakları işbu vesikaları katar memurlarına göstereceklerdir.

İstasyonlardan bu suretle işletme merkezlerine gelen talebe derhal İşletme Müdürlüklerine müracaat ederek yanlarındaki vesikaları yukarıda yazıldığı gibi bizzat alâkadar işltmeye verecek ve kayıt numarası alacaklardır.

İstasyonlara müracaat edeceklerin, gerek trenleri beklemek üzere vakit kaybetmemek ve rahatsız olmamak ve gerek yukarıdaki tarihlerde İşltme merkezlerine yetişebilmek için tren vaziyetlerini evvelden tahkik etmeleri menfaatleri icabındandır.

İsteklilerin İşletme merkezlerine müracat tarihlerine göre müsabakadan evvel ve yahut müsabakadan sonra İşletme Müdürlüklerince tesbit edilecek tarih ve saatlerde sıhhat hey'etlerince muayeneleri yapılacaktır

Müsabaka imtihanından ve muayeneden sonra istekliler, neticeyi beklemeksizin İşletme Müdürlüklerinden alacakları parasız seyahat müsaadenamelerile geldikleri istasyona dönebileceklerdir. Bunların arasında neticeyi, imtihan yapılan şehirlerde almak isteyenler bulunursa bu arzularını ve oradaki adreslerini dilekçelerinin altına yazdırmalıdırlar.

Ancak bunlar mektebe kabul edilmezlerse dönecekleri yerlere parasız seyahat hakkını gaip ederler.

Sıhhat muayenesinde ve müsabaka imtihanında kazananların adreslerine tebliğat yapılır ve Ankaraya kadar parasız seyahatleri ayrıca temin olunur.

İşbu meslek okulunda tahsil edenler beş senelik mecburi hizmete tabi tutulacaklarından mektebe girerken getirecekleri noterden musaddak taahhüt senedinin nümunesini İşletme Müdürlüklerinden tedarik edeceklerdir. (9975)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 84000 (seksen dört bin) lira olan 400.000 desimetre murabbaı yeşil ve 200.000 desimetre murabbaı kahverengi döşemelik keçi derisi 28.9.942 pazartesi günü saat 15.30 da kapalı zarf usulile Ankarada idare binasında toplanan merkez 9 uncu komisyonunca satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 5450 (beşbin dör yüz elli) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14.30 a kadar adı geçen komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 2 lira mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa veznelerinden temin olunur. (9829)

Nafia Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

1. — Su işleri yedinci şube müdürlüğü bölgesi içinde Kayseride Saz bataklığının kurutulması Sarımsaklı suyu ve tevabiinin islahı işleri.

Tahmin edilen keşif bedeli fiyat vahidi üzerinden "709. 470„ lira "98„ kuruştur.

2. — Eksiltme 30/9/942 tarihine rastlayan salı günü saat 15 de Ankarada Su işleri reisliği binası içinde toplanan Su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3. — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, umumi Su işleri fenni şartnamesi ile hususi ve fenni şartnameleri ve projeleri "35„ lira "47„ kuruş karşılığında Su işleri reisliğinden alabilirler.

4. — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 32.128 lira 80 kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az üç gün evvel bir dilekçe ile Nafia Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı göstermeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika isteğinde bulunmayanlar eksiltmeye giremezler.

5. — İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat öncesine kadar Su işleri reisliğine makbuz karşılığında vermeleri lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. "9416„ "7348„

İstanbul Hava Mıntaka Depo Amirliğinden

Amirliğimizce ihalesi 17 ve 22 eylül 942 tarihlerinde yapılacağı bildirilen ilânlar iş'arı ahire kadar muteber olmadığı ilân olunur. (10024)